Birlik

19

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

25 HAZİRAN 1979

FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Piyasaya göre kaç para ediyorlar?

Birinin değeri 31 milyon, ötekinin ise 37 milyon lira!

İki CHP Milletvekilinin ilginç iddiası:

"AP'liler transfer için bize ağırlığımızca altın teklif ettiler"

...er için AP'den para aldınız?"

Ali Topuz da ...ili yedekte bekliyor

CHP'ni söyle!

"Başkent pazarı!"

BİR SÜRE ÖNCE CHP'DEN İSTİFA EDEN İKİ BAĞIMSIZ MİLLETVEKİLİ EŞREF CENGİZ İLE METİN MUSAOĞLU AP'YE GİRDİ

● AP Genel Başkanı Demirel "İki bağımsız ile iki CHP milletvekili AP'ye girecek" demişti

Çocuk oyuncağına benzedi

Ramazan Yıldırım yeniden CHP'ye döndü!

Cengiz "Benim en az 10 traktörüm ... tane apartman dairem var. AP'den para almaya ihtiyacım yok. Üstelik ben AP'ye 50 bin liralık bağışta bulunacağım" dedi

Metin Musaoğlu "Ben milyonerim... tanıyanlar para aldığım iddi... ihtiyacı olan varsa o... ...az ...ereyim" dedi

Burjuva Siyaseti Bit Pazarında

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ'NİN TİP'E «BİRLEŞME KONGRESİ» ÇAĞRISI

TSİP Merkez Yürütme Kurulu'nun TİP'e Mektubu

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin TİP'e katılması önerisini içeren mektubuna TSİP Merkez Yürütme Kurulu tarafından verilen cevabın metnini yayınlıyoruz.

Türkiye İşçi Partisi
Merkez Yönetim Kurulu'na

18 Haziran 1979 tarihli mektubunuzda, aynı mektubu kamuoyuna «birleşme çağrısı» olarak sunduğunuz halde, Partimiz'in Partiniz'e katılma çağrısını bir kez daha dile getiriyorsunuz. Birleşme ve işbirliği konularında Genel Yönetim Kurulumuzca tam yetkili kılınan Merkez Yürütme Kurulumuz mektubunuzla ilgili olarak bir basın toplantısı yapılması kararını aldı ve söz konusu toplantı 19 Haziran 1979 günü yapıldı. Toplantıda basın mensuplarına verilen bültenin bir sureti Partiniz'e de gönderildi.

Söz konusu basın toplantısında Partiniz'e yapmış olduğumuz «Birleşme Kongresi» çağrısını Merkez Yürütme Kurulumuz şöyle somutlamaktadır:

Mektubunuzda dile getirdiğiniz TSİP'in TİP'e katılması önerisinden ve anlayışından Partiniz'in vazgeçmesi halinde, Partilerimizin birleştirilmesi için **en kısa zamanda** diyalogların yeniden başlamasına hazırız.

Bu amaçla, somut önerimiz şudur: TİP ile TSİP arasında örgütsel-politik birlik hedefine yönelik ideolojik çalışmaların derhal başlatılması, hedeflenecek programa baz olacak noktaların ayrıntılı olarak ve suratle görüşülmesi ve birleşmenin hukuki yönünün seçimlerin başlangıç tarihi olan 3 Ağustos'dan önce bitirilmesinin mümkün olması halinde 22 Temmuz 1979'da Birleşme Kongresi'nin toplanması yerinde olacaktır. Bu hedefe varıp kongreyi gerçekleştirmek için yetkili kılınacak arkadaşlarımızın görevlerini, bir yana bırakıp geceli gündüzlü bu çalışmaya yoğunlaşmalarına hazırız.

Böylece ilk olarak konunun hukuki ve örgütsel yönünü incelemek üzere öncelikle teknik düzeyde bir toplantı yapılmasını âcilen önermeyi görev sayıyoruz. Şayet seçim mevzuatı böyle bir Birleşik Partinin 14 Ekim 1979 seçimlerinden önce gerçekleştirilmesine elveriyorsa, bu durumda her iki Partinin tam bir seçim işbirliği yapması, ortak seçim kampanyası yürütmesi, ortak adaylarla kamuoyunun önüne çıkması ve seçimlerden sonra birleşme hedefinin komuoyuna açıklanması, seçim işbirliğinin tüm olanaklarla somutlanması, aynı işbirliğine yöntemde ve ilkelerde anlaşabileceğimiz diğer devrimci-ilerici güçlerin de katılmasına çalışılması, bu uğraş sürerken, hiç aksatmaksızın, Partilerimiz arasındaki ideolojik görüşmelerin program veya ona baz olacak ana belgeyi hedeflemesi ve seçimlerden sonra böyle bir Birleşme Kongresi ile Partilerimizin birleştirilmesinin ideoloji-politik-örgütsel ve hukuksal yönlerinin tamamlanması sağlanmalıdır. Bu kongre önerimiz görüldüğü gibi yeni değildir. Hatırlayacağınız gibi Partiniz Nisan ayında TSİP'e iltihak protokolünü önerdiğinde de, getirdiğimiz cevabi protokol taslağı böyle bir Birleşme Kongresi'ni öngörmekteydi.

Yasal durumun seçimlerden önce birleşmeyi imkansız kılması durumunda da büyük bir kayıp olmayacaktır. Çünkü Partilerimiz seçimlerden sonra birleşmeyi hedeflediği takdirde bunun kamuoyuna müjdelenmesi, iki buçuk ay sürecek seçim kampanyası boyunca birlik konusunun ayrıntılı olarak açıklanması, Partilerimizin tüm güçlerinin ortak kampanyaya seferber edilmesi, bütün illerde ortak çalışmaların kapsamlı olarak gerçekleştirilmesi, TRT bültenlerinde ve seçim öncesindeki radyo-televizyon konuşmalarında bu ortak kampanyanın doruğa ulaştırılması, ve yakında birleşecek olan her iki Partinin tam bir bütünlük ve beraberlik halinde davranışının seçkin bir sosyalist pratik olarak somutlanması, aynı şekilde diğer sosyalist güçlerle de işbirliğinin kurulması gibi bir süreç izlenirse, iki Parti'nin birleşmesi olgusu olağan dönemdekinden çok daha geniş ve olumlu yankı uyandıracak, geniş emekçi kitlelerin birlik özlemlerini kucaklayacak ve tahmin edilenin de ötesinde büyük bir destek ve onay bulacaktır.

Bu takdirde, sadece devrimci ve ilerici siyasi eğilimler taşıyanların değil, aynı zamanda sosyal demokrasiden umudunu kesmiş en geniş emekçi yığınlarının da, hızla birleşme ve işbirliği doğrultusunda tavır koymaları sağlanaoilecektir. Böylesi bir olay sosyalist hareketimizin tarihinde yeni bir sayia açmakla kalmayacak, aynı zamanda egemen güçlerin bezginlik ve yılgınlık yaydığı bir ortamda, halkımızın sayısız güçlükler içinde çıkış yolu aradığı bir dönemde, hem burjuvaziye indirilmiş ağır bir darbe niteliği taşıyacak, hem de ileri halk güçlerimizin geniş kesimleri için gerçek bir kurtuluş ışığı olacaktır.

Bir kere daha vurgulamak isteriz ki, tüm sosyalistlerin ve bu arada Partilerimizin görevi, mevcut partilerden herhangi birini güçlendirmek değil, tüm işçi sınıfı sosyalistlerini tek bir çatı altında birleştirmektir. Sınıfımızın, tüm emekçi halkımızın gerçek özlemi olan hareketin merkezileşmesiyle nihai birliğin sağlanması hedefine giden yolda, Partilerimizin, bir üst seviyede «birleşik bir parti» niteliğinde «yeni» bir parti oluşturmaları büyük önem taşımaktadır.

Esas olarak Birleşik Parti'nin programını —veya programa temel olacak ideolojik, politik, örgütsel ilkeleri— belirleyecek ortak çalışmlaar sonunda birliği «yeni» ismi ile de simgeleyen ve Partilerimiz dışındaki sosyalistlerin de cazibe merkezi haline gelebilecek, diğer sosyalist çizgilerle de ilerde bir araya gelmeyi teşvik edip kolaylaştıracak bir siyasi birliğe varmamız için bizlere büyük sorumluluklar ve önemli görevler düştüğü açıktır.

Partiniz bu önerilerimizi kabul etmediği ve bugüne kadarki anlayışını değiştirmediği takdirde, bu, sınıfımızın ve emekçi halkımızın gözünde sosyalist hareketteki bir olumsuzluk olarak değerlendirilecek, birliği özleyen ve bekleyen kitlelerde yeni güvensizlik tohumları yeşerecektir. Böyle de olsa Partimiz, sosyalist birlik perspektifini korumaya devam ederken, Partinizle olan dostluk ilişkilerinin geliştirilmesine, somut konularda işbirlikleri yapılmasına her zaman değer verecek, olumsuzlukların aşılmasında yapıcı ve kolaylaştırıcı davranmayı bilecektir.

Ülkemizin içinde bulunduğu şartlarda alabildiğine hayati önem kazanan **«birlik»** ve **«işbirliği»** konularının tarafınızca bir kez daha gözden geçirilmesini dilerken, önermiş olduğumuz «Birleşme Kongresi» hakkında olumlu yaklaşım gösterileceğini umuyoruz.

Dostça selamlarımızla,

Merkez Yürütme Kurulu Adına
Ahmet Kaçmaz
Genel Başkan

TSİP Ağrı İl ve Merkez İlçe Örgütleri Kuruldu

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin örgütlenme çalışmalarını tamamladığı illerden birinde daha il örgütü kurulmuştur. Ağrı ilinde uzun zamandır sürdürülen kadro çalışması olgunlaşmış ve parti politikalarının bu bölgede örgütsel olarak somutlanması mümkün hale gelmiştir. Ağrı ve yöresinde emekçilerin örgütlü siyasal mücadelesi TSİP örgütlerinin kurulmasıyla yeni bir ivme kazanmış olmaktadır. Örgütlenme çalışmalarının Ağrı'nın ilçelerinde de sürdürüldüğü ve yakın zamanda, kadrolaşmış ilçe örgütlerinin de atanacağı belirtilmiştir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin örgütsel ağı böylece 50'yi aşkın ili kucaklamış oluyor. Parti çalışma proğramının gereği olarak önümüzdeki günlerde kuruluşu tamamlanacak daha dokuz il bulunmaktadır. Emekçi halk hareketinin siyasal önderliğinin gelişip güçlenmesinin en ileri kanıtı olarak TSİP örgütlenmesinin yaygınlaşması, Bağımsızlık - Demokrasi - Sosyalizm mücadelemizin de güvencesi olmaktadır. Emekçi halkımızın örgütlenme ihtiyacı ve sosyalist birlik talebi TSİP örgütlenmesinde karşılığını bulduğu içindir ki Parti'nin örgütlenme çalışmaları, tüm yurt düzeyinde ve kısa sürede somutlanabiliyor.

Bafra'da Genç Sosyalist Hüseyin Er Faşistler Tarafından Öldürüldü

15 Haziran'da Bafra'da faşistlerin yaraladığı Genç Sosyalist Hüseyin Er, 9 gün komada kaldıktan sonra, 23 Haziran Cumartesi günü Ankara Hàcettepe Hastahanesinde öldü.

Hüseyin Er işçi sınıfının örgütlü politik öncülüğüne inanmış ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin önderliğindeki sosyalist gençlik örgütlenmesinde militanca saf tutarak, tüm yaşamını işçi sınıfımızın ve tüm emekçi halkımızın kurtuluşuna adamış, yiğit, fedakâr bir kardeşimizdi.

Hüseyin'in kararlı ve yürekli mücadelesi onu Bafra'da faşist kurşunların boy hedefi yaptı.

Gazetemiz dizgideyken aldığımız ölüm haberini burada Parti Sayısına acıyla koyarken, Hüseyin'in onur dolu yaşamı ve sosyalist mücadelesi önünde saygiyla eğiliyor, onun seçkin anısını sınıf mücadelemizde daima yaşatacağımızı vurguluyoruz.

Genç Sosyalist kardeşimizin cenaze töreni için MYK üyesi ve Sosyalist Gençler Birliği Genel Başkanı Yaşar Yiğit, SGB yöneticilerinden Yusuf Ziya Can, Ali Ekber Gökay ile Ankara'dan Partili ve SGB'li bir grup Bafra'ya gitmiştir. Aynı şekilde Karadeniz bölgesindeki yüzlerce Parti ve Birlik üyesi Bafra'ya geçmişlerdir.

Törenle ilgili haberleri gelecek sayımızda vereceğiz.

TSİP'in Seçim Hazırlıkları İlerliyor

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 14 Ekim Kısmi Senato seçimleri için başlatmış bulunduğu hazırlıklar sürüyor.

Merkezi olarak planlanan seçim kampanyası hazırlıklarının yanısıra, TSİP Bölge Sekreteri, ve ilk başkanları bölgelerinde seçim bulunan il ve ilçelerdeki parti örgütlerinin hazırlıklarını geliştiriyorlar.

Öte yandan Parti'nin genel merkez yöneticileri de bölge gezilerini yoğunlaştırıyorlar. Bu kapsamda, TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu, Doğu Karadeniz gezisine, MYK üyesi Veli Gürcan ise Güneydoğu Anadolu gezisine çıktılar.

FAZİLET MÜCADELESİNİN SİYASİ TRANSFERLERİ

Hükümetin düşürülmesi konusundaki çabaların yoğunlaşması son günlerde kamuoyunu en fazla meşgul eden olay niteliğini kazandı.

Hükümetin düşürülmesi çabalarının somutta yansıması ise siyasi transfer piyasasının hareketlenmesi ve mebus pazarlarının yeniden kurulması oldu.

Emekçi kitleler son günlerde partisinden ayrılıp rakip partiye geçen ya da bilmem kaçıncı kez tekrar kendi partisine dönen siyasilerin trafiğini, gene ibretle izliyorlar.

Bilindiği gibi siyasi transfer piyasasının baş bezirgânı Süleymen Demirel'dir. 1970 bütçe oylamasında AP'den ayrılan parlamenterlerin kırmızı oy vermesi nedeniyle Demirel hükümeti düştüğü zaman, Bay Demirel Birlik Partisi'nin 5 milletvekilini transfer ederek eksiğini tamamlamış ve yeni hükümeti kurmuştu.

Gene aynı şekilde, 1975'de Bay Demirel eskiden kendi partisinde bulunup da o sıralarda DP milletvekili olan 20'yi aşkın parlamenteri yeniden AP'ye transfer ederek I. MC'nin kuruluşunu sağlamıştı.

I. MC döneminde, CGP'nin milletvekili sayısı 9'a düşünce CGP'yi 10'a tamamlayıp, ona grup kurdurabilmek için AP'den bir milletvekilini istifa ettirip CGP'ye sokmak gibi bir âlicenaplık ve hamiyetperverlik örneğini veren de aynı siyasi anlayıştı.

Fakat o siyasal anlayış, bir süre sonra, II. MC kurulurken, CGP bu koalisyona katılma eğilimi göstermeyince, CGP'nin kendi listesinden seçilmiş bir milletvekilini AP'ye transfer etmişti.

Derken, bugünkü III. Ecevit kabinesinin kurulduğu günlerde, 11 AP milletvekili partisinden istifa etti. Bunların 10'u yeni binede bakanlık aldı.

Bu bakanlardan birisi geçenlerde istifa ederek «bağımsız» milletvekili olarak muhalefet saflarına geçti. Diğeri ise geçen hafta istifa ederek eski partisi AP'ye döndü.

Öte yandan son günlerdeki transfer piyasasında adı geçen üç CHP parlamenterinden ikisi AP'ye girdi, birisi ise üçüncü kez kendi partisine geri döndü. Aynı furyada, bir CHP milletvekili bir gece içinde istifa edip AP'ye geçti. Ona bir CHP senatörü de eşlik etti.

Meclis tatile girene kadar transfer piyasasındaki kulislerin ve pazarlıkların daha da yoğunlaşacağını sanmak kehanet olmayacak. Fakat aynı transfer kulisleri daha sonra da sürüp gidecek, AP'nin ve diğer MC partilerinin transfer gayretlerine, CHP de mukabil gayretlerle karşılık verecek. Şayet bu transfer ve karşı transfer trafiği sonucunda denge bozulmazsa, sanırız ki, 14 Ekim senato seçimlerinden sonra AP ve yandaşları hükümeti düşürebilecek aritmetiği, gerek boşalmış olan 5 milletvekilliği için yapılacak ara seçimlerinin muhtemel sonuçlarıyla, gerekse de yeni bazı transferlerle sağlayabilecekler. Ama öyle bir durumda da meclis içindeki kanatların sayıları gene hassas dengeler üzerinde kalacak ve yüzer-gezer siyasilerin bahaları belki bugünkünden de fazla olacaktır. Çünkü, bilindiği gibi böylesi kritik dengelerde, birtakım siyasiler yükte daha hafif çektikçe, bahadaki değerleri daha da ağırlaşmaktadır.

Ne var ki, sözkonusu olan, hiç kuşkusuz 10-15 siyasinin transfer piyasasındaki metalaşmaları değildir. Gözlediğimiz kadarıyla bu transferlerden hoşnut olmayan bazı liberaller, transferlerin tüm parlamentoyu bağlamadığını bu sevimsizliğin sadece 10-15 kişinin kişiliksizliğinden kaynaklandığını, bu nedenle 10-15 kişinin siyasi ahlâk yokluğunun parlamento kurumunu lekeleyemeyeceğini ileri sürmekte, bütün suçu 10-15 «kötü kişiye» yüklemektedirler.

Metafizik açıdan bakılırsa gerçekten de transfer piyasasına dalan siyasilerimizin sayısı 10-15 civarındadır. Ama onları transfer etmek için her türlü olanaklarını ve desteklerini seferber edenler ise burjuvazinin büyük partileri, yani bu partilerin başkanları, yönetim organları değil midir? Bu transferleri yürekten alkışlayan o partilerin diğer parlamenterleri ve tüm teşkilatları değil midir?

Şu halde ortada bir siyasal ahlâk yoksunluğu varsa, bu yoksunluk sadece 15 «karaktersiz» insanda somutlanmıyor, tüm burjuva partilerinin bu partilerin yöneticilerinin, parlamenterlerinin, ve teşkilatlarının da aynı dertten muzdarip olduğunu gösteriyor.

Örneğin siyasi transferlerden şikayetçi olmaya hakkı bulunmayanların başında Bay Demirel gelmektedir. Bilindiği gibi Bay Demirel, kendisinin bugüne değin kurduğu bunca bezirgân pazarları yokmuş gibi, III. Ecevit kabinesini «motel hükümeti» diye yorumlayarak, «bu hükümetin altında bile desise vardır» diyerek sureti haktan gözükmüştür. Oysa son yaptığı transferler de göstermiştir ki, Demirel kendininkini «hiyle-i şeriye» (şeriatın gerektirdiği hiyle... gerekli ve faydalı hiyle) gibi görmektedir. Hiylenin ve desisenin «faydalı» olması, «şeriat gereği» olması, olsa olsa tarih boyunca sömürücü sınıflı toplumun ve onun bugünkü devamı olan burjuva düzeninin bir gereğidir. Çünkü köleci toplumun politik akıl hocalarından olan Makyavel'in öğütleri, tarih boyunca sömürücü sınıfların siyasi düsturları arasında yeralmıştır. Böylelikle «gayeye erişmek için her yolu mübah» sayan anlayış hâlen de sürmektedir. İşte bu anlayış hiyle ve desisenin, riyakarlığın ve sahtekârlığın, adam satınalmanın burjuva siyasetinde meşrulaştırılmasına yol açmıştır. Bu anlayış o raddeye varmıştır ki, bu yollarla bir siyasal partiyi iktidardan düşürüp yerine geçmek, ve bir süre sonra da aynı yöntemlerle bu kez muhalefetteki burjuva partisinin düşürülerek, yerini eskisine terketmesini sağlamak mümkün olmaktadır.

Bay Demirel, 10 yıldır bunları yaptığı ve şu anda vargücüyle yapmaya devam ettiği halde herkesin gözünün içine baka baka sanki bir fazilet timsaliymiş gibi nutuk atmaktadır.

Bay Demirel de, Kennedy'den aldığı bu «fazilet mücadelesi» bayrağını 1964 sonbaharında Amerikan Morisson firması temsilciliğinden kaldırıp götürdü AP genel başkanlık makamına oradan da birkaç ay sonra Başbakan yardımcılığına ve nihayet Başbakanlık koltuğuna dikti. Sayın Demirel, bütün politik yaşamı boyunca bu «fazilet mücadelesi»ni burjuva siyasetinin maraton parkurunda cehennemi bir yarış halinde sürdürdü. Bazan geçti, bazan geçildi, fakat «fazilet mücadelesi» yarışını bırakmadı. Bay Demirel'in yarış stili ve koşu tekniği, zamanla tüm burjuva politika arenasında yaygınlaştı, onun tekniklerini, yöntemlerini, stillerini ... yani faziletlerini benimseyen başka politikacılar da çıktılar, onun yöntemleriyle ona karşı yarıştılar. Hatta zaman zaman Demirel'i geçenler bile çıktı...

Ama elhak, aradan 15 yıl geçti, Bay Demirel gene o fazilet koşusunda yeniden en şanslı atlet durumuna geldi.

İşte bu nedenlerden dolayı, AP ile CHP arasındaki transfer müacdelesi bugün artık iyiden iyiye Bay Demirel'in «fazilet mücadelesi» kapsamında sürer olmuştur.

Bu nedenle, transfer kelimesinin kişiler için kullanıldığı tek alan eskiden sadece spor iken, bugün Türkiye politika literatürüne de bu terim yerleşmiştir. Politik transferler konusunda AP ile CHP arasında geçen karşılıklı suçlamalar ise «tencere dibin kara - seninki benden kara» tekerlemesinin boyutlarını pek de aşmamaktadır.

Gerçekte her iki partinin dibine bakıldığında, kırat'ın renginin kır değil kapkara olduğu ve bu siyahlığın kolay kolay CHP ile kıyaslanamayacağı görülse bile, burjuva siyasetinin içinde yeralan bütün partiler gibi CHP'nin de islere bulanmamasının olanaksız olduğu da somut pratikte açıkça görülmektedir.

Ne yazık ki, kendi devr-i iktidarını, *biçimde* transferler, *özde* ise tekelci talepler üzerine kuran yerli sosyal demokrasi, bir buçuk yılı aşan icraatı boyunca kendi kendisini hapsettiği bu alanda halka bütün bütün sırt çevirmiş, böylece uluslararası finans kuruluşlarının ve yerli tekelcilerin dayatmalarını yerine getirmeyi politika edinmiştir.

Şayet bu hükümetin ancak 14 Ekim seçimlerine kadar ömrü kaldıysa, bunun nedeni CHP'nin umudunu tekelci sermayeye ve Batı'ya bağlamasıdır. Böylece halkın kendisine vehmettiği «umudu» tekelci sermayeye bağlayarak, sınıfsal çıkarlarını birbirleriyle tümden çelişen iki toplum kesiminin —halk ile tekelcilerin— her ikisinin birden «umudu» olabilmek maharetini gösterebileceğini sanan yerli sosyal demokrat hayalperestlik, hem kendisine atfedilen «umut»ların kofluğunu yanılsamasını ortaya koymuş, hem de kendi beslediği umutlarını çökertmiştir. Bu umut deflasyonunda, bugün CHP'nin umudu ine ine pamuk ipliğindeki üçbeş siyasiyi kendi partisinde tutabilme, ya da bilmem hangi partideki hoşnutsuz bir başka siyasiyi kendi partisine apartabilmek noktasına dek inmiştir.

YENI PARTI, YENI HANDIKAP

Çağatay Anadol

Uzun bir süreden beri, solda yeni bir partinin kurulacağı, bu girişimde belirleyici konumun bazı DİSK yöneticilerine ait olduğu, sosyal demokrasinin bazı sol-kanat parlamenterlerin de bu çalışmalara dahil edilebileceği ileri sürülmekteydi; «yeni parti girişimi» söylenti düzeyinde bulunduğu ve ortada yeterli kanıtlar varolmadığı için, bu konuda daha önce sınırlı uyarılarla yetinmiştik.

Ancak son günlerin bazı verileri, konunun söylenti olmaktan çıkıp belirgin bir hazırlık haline dönüştüğünü göstermektedir. Örneğin DİSK'in son yapılan bölge temsilcileri toplantıları, sendikal sorunlar yanında böyle bir siyasal girişimin hazırlıkları için de değerlendirilmelidir.

Daha önce de vurguladığımız gibi, böyle bir parti, objektif bir ihtiyacın değil, sübjektif yargıların eseri olacaktır. Türkiye bilimsel sosyalist hareketin bölünmüş olması nedeniyle, işçi sınıfı politik mücadelesinin yeterli etkinlikte bulunmaması ve politik örgütlenme düzeyinin henüz düşük kalması, solda ve özellikle DİSK tabanına dayalı olması düşünülen yeni bir parti için gerekçe olamaz. Türkiye solundaki politikleşme ve kristalleşme geçmiş yılların çok ötesindedir. Bilimsel sosyalizmin genel rotası üzerinde olanlarla, sağ ve «sol» —revizyonist akımlar, bilimsel sosyalizm ile sosyal demokrasi ve hattâ sağ ile sol sosyal demokrası iyice ayrılmıştır. Bu nedenle böyle bir partinin soldaki yelpazedeki yerinin ne olacağı, bir başka deyimle temel rotasının, teorik bazının hangi esaslar üzerinde inşa edileceği belli değildir.

Yeni kurulacak partinin bilimsel sosyalizmi rehber edinmeyeceğini söylemek kehanet olmayacaktır. Şayet böyle bir iddia varsa, o zaman böyle bir parti kurmaya gerek yoktur. Çünkü Türkiye'de böyle bir ihtiyaç yoktur. Çünkü işçi sınıfı bilimine sadık olanlar ve bu yolda tutarlı davrananlar, işçi sınıfı hareketinin bu alandaki (siyasi plândaki) ihtiyacının yeni bir parti kurmak olmadığını, tersine, hâlen bölünmüş olan bilimsel sosyalist örgütlü güçlerin merkezileşip birleşmesi için ilkeli bir çaba göstermek olduğunu söylemekte, siyasal birliği bu bilimsel özüyle kavramakta ve bu yolda ısrarlı çaba göstermektedirler.

Şayet kurulacak parti bir sosyalist parti (yani literatürdeki bir başka adlandırmayla sol sosyal - demokrat parti) olacaksa (ki kategorik bakımdan öyle olacaktır), bu akım hâlen CHP'nin sol kanadında temsil edilmektedir. Bu kanadın CHP'den kopması ya da böyle birşeyi gerçekleştirmek için çabalara girişilmesi ise bugünkü verili koşullarda (özellikle de CHP içinde sağ politikanın iflas ettiği, sosyal-demokrasi için parti içinde yeni perspektiflerin belirdiği bir dönemde) emekçi halk hareketine ve genel demokratik mücadeleye hiç bir yarar getirmeyecektir.

Yeni kurulacak partinin bilimsel sosyalizm ve enternasyonalizm iddiasını taşımayacağı bellidir, fakat hangi iddiayı taşıyacağı belli değildir. İşçi sınıfının politik iktidar mücadelesinin gerekliliğini, ekonomik mücadelenin yetersizliğini genel bir doğru olarak benimsemek, sınıf mücadelesini siyasal alanda örgütlemeye ve iktidara yöneltmeye yetmez. Yeni parti, hem işçi sınıfı bilimini ve enternasyonalizmini benimsemiş ve özümlemiş bir siyasal kuruluş olmayacak, hem de kendisini sol sosyal demokrasinin ilerisinde görecektir.

Bu anlayış sözkonusu partinin daha doğarken temel ideoloji açısından şekilsiz kalmasına yol açacak, daha başlangıçta değişik görüşlerdeki kişileri kurucu yönetici ya da üye olarak bünyesine alacaktır. Böyle bir siyasal girişim, Türkiye solunda mevcut siyasal örgütlenmelere ya hiç girmemiş, ya da girdikten bir süre sonra örgüt disiplinine ve örgütlü mücadelenin zorunluluklarına katlanamayıp örgüt dışına düşmüş grupçukları veya kişileri bünyesine alacak, dolayısıyle ilk andan itibaren ortaya son derece heterojen bir yapı çıkacaktır.

Böyle bir parti ya (daha büyük ihtimalle) kısa zamanda ayrışıp iflâsa sürüklenecek, ya da belli arınmalardan sonra —literatürdeki anlamıyla —sosyalist (sol sosyal-demokrat) parti rotasına oturacaktır. İkincisinin olması durumunda da bu partinin kendi türünde başarı şansı gene olmayacaktır. Çünkü CHP'deki sol kanadın önemli bir kesimini kendisine çekemiyecektir. Üstelik, yapısına denk düşmeyen ileri iddialarıyla kafa karıştırıp hedef şaşırtarak sosyal demokrasinin sol kanadının kendi doğal kristalleşme sürecini aksatacak, engelleyecektir.

Böyle bir parti girişimi bu bakımdan siyasal alanda bir serüven olacağı, solda birliğe ve birlikteliğe yaramıyacağı, tersine, kargaşa ve bulanıklığa neden olarak yeni bir bölücü unsur işlevi göreceği gibi, aynı zamanda ileri sendikal hareketin ağır bir darbe yemesine de yol açacaktır.

Bu partinin solda İlerlemecilerin sebebiyet verdiği olumsuzluklardan yararlanarak, ortak paydaları İlerleme düşmanlığı olanları bünyesine alması heterojenliğin ve ilkesizliğin belirleyici bir başka öğesi olarak kalmayacak, DİSK'i ve DİSK'e bağlı sendikaları harp alanına çevirecektir. Bu yeni olumsuzluk İlerleme'nin açtığı yaralara bu kez bu kanaldan yenilerini ekleyecek, böylece siyasal ve sendikal birlik için mücadele eden işçi sınıfı sosyalistlerinin verdikleri uğraş daha da zorlaşacaktır

Sıkıyönetim Altında Seçim

Altı aydan bu yana süregelen sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması Meclislerin ortak toplantısında görüşüldü ve kabul edildi. Gerici partilerin, daha azgın ve baskın olmasını istedikleri sıkıyönetim, sanki MC'cilerin muhalefetine rağmen sürdürülüyor gibi bir siyasal görüntü, her uzatma görüşmesinde yaratılıyor. Böylece, demokrasinin ve özgürlüklerin bu azılı düşmanları, sıkıyönetimin kaldırılmasından yana bir tutum içinde imişler gibi görünebiliyorlar!

Esasta böyle olmadığı, sıkıyönetim uygulamalarının, demokrasiye karşı dizginsiz bir saldırganlığa dönüşmesini istiyenlerin, ona karşı çıkmış gibi görünenler olduğu biliniyor. Nitekim onlar bu tutumlarıyla nisbi başarılar da elde ettiler. Sıkıyönetimin 13 ilden 19 ile yaygınlaşması ve kapsamına «bölücülük» fiilinin de alınması, siyasal gericiliğin bu «karşı çıkan» tutumuyla mümkün oldu. Ve iki ay daha uzatılan sıkıyönetimin, bundan önceki uygulamalardan farklı olmayacağı, demokratik haklar üzerinde bir baskı unsuru olarak eylemlerini sürdüreceği açıktır. Bu yanıyla, önümüzdeki iki ayın farklı bir yönü olmayacaktır ama, önümüzdeki günlerin niteliği bakımından, son uzatma kararının özel yanları da bulunmaktadır.

Ekim ayında Kısmi Senato seçimleri yapılacaktır. Seçimler demokratik bir olaydır ve 3 Ağustos'tan itibaren, seçimlere yönelik siyasal çalışmalar başlamış olacaktır. Siyasal partilerin seçim çalışmalarını sürdürmeleri, demokratik ve siyasal bir kısım hakların daha özgürce kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Nitekim burjuva çerçevede bunu mümkün kılan yasal düzenlemeler de mevcuttur. Sıkıyönetimin sürece 3 Ağustos'u aşan bir şekilde uzatılması, bu yasal düzenlemelerle çelişecektir. Demokratik hakların kullanılmasını kısıtlayan sıkıyönetim uygulamasının, bu hakların daha genişçe kullanımını gerektiren bir dönemde daha da sınırlayıcı olacağını anlamak için falcı olmaya gerek yoktur. Nitekim bunun mantıksal «sancı»sını başbakan Ecevit de çekmektedir ve seçim çalışmalarıyla sıkıyönetim uygulamalarının bağdaşabileceğine kamuoyunu inandırmak için lâf canbazlığını denemektedir.

Sıkıyönetim altında yapılacak seçim çalışmalarının ve seçimlerin, demokratikliğine hiç kimse inanmaz. İnansa bile, pratikte böyle olmaz. Çünkü, seçimlere **sosyalist partiler de** katılıyorlar. Onların siyasal propaganda ve ajitasyonlarının dayandığı temeli sıkıyönetimle yanyana düşünmek olanağı bile yoktur. Sıkıyönetim altında siyasal çalışma özgürlüğü, olsa olsa gerici partiler için söz konusu olabilir.

Sosyal demokrasinin, sıkıyönetimli bir seçim düşünebilmesi, onun demokrasi anlayışındaki evrimin ilginçliğini de açığa vuruyor!

Takriri Sükûn Mantığı İşte Budur!

Başbakan Ecevit Parlamentoda sıkıyönetimin uzatılmasıyla ilgili görüşmede «Bazı Güney Doğu illerinde sıkıyönetimin kaldırılacağı söylentileri üzerine şiddet hareketi hazırlıklarına girişildiğini haber aldığımız için sıkıyönetimin daha iki ay uzamasında yarar görüyoruz» mealinde bir gerekçe ileri sürdü.

Sıkıyönetimin «anarşi» ve «şiddet olayları»nı önlemede çare olmadığının ve olamıyacağının bundan âlâ ispatı ve ikrarı olamaz. Bu mantıkla, 19 ilde önümüzde seçimler olmasına rağme nduyuna kaldı demektir. Hattâ, başka illerde de niçin ilân edilmediği bile meraka değer!

Hükümeti başkanı, faşist ve gerici baskılar karşısında ,faşist saldırganlığın yol açtığı olaylarla hükümet olarak başa çıkmakta âciz kalındığını, bir başka deyişle, sıkıyönetimsiz ülkeyi yönetemediklerini, buna niyetleri de olmadığını itiraf ediyor.

Kıbrıs'ta «Barış Harekâtı» mucidlerine, sürekli sıkıyönetimli «özgürlükçü rejim» icad etmek yakışıyor doğrusu!

İflası Açığa Çıkan Burjuva Siyasal Ahlakıdır

Burjuva partilerinin siyasal ahlâkı, özellikle parlamento aritmetiğinin «dengeye» düştüğü noktada kendini açığa vuruyor. Futbolcu transferine benzer biçimde siyasal transferlerle karşılaşıyoruz. Her iki piyasanın da hareket ettirici gücünü çıkar oluşturuyor. Kimileri diyor ki, transfer piyasasına katılan sadece 10 - 15 yüzer - gezer kişidir. Bunlar parlamentoyu temsil etmez... Oysa yüzer - gezerleri alıp - satanlara ne demeli? Onlar «hür demokratik» parlamenter sistemin, anlı - şanlı burjuva partileri değil midir. Örneğin CHP ya da AP bir transfer yaptığında, sadece transfer değil, transfer eden de aynı suçu paylaşmış olmuyor mu?

Burjuva kurumların siyasal cazibesi ya da tarihsel canlılığı, dayalı olduğu sınıfların toplumsal fonksiyonlarına uygun bir evrim yaşamaktadır. Burjuvazinin tarihsel olarak bir gelişme dinamiğini temsil ettiği dönemlere tekabül eden parlamentolar diri toplumsal unsurlar olarak görülürken, aynı sınıfın, bir çürüme ve kokuşma sürecini yaşadığı dönemde burjuva kurumlar tümden siyasal ve ahlaki yozlaşmanın merkezleri haline geliyorlar.

Yerleşik ve yaygın bir burjuva demokrasisinden sözedilmediği için, sınıf mücadelesinin, hiç değilse genel hatlarıyla, parlamentoda yansıdığından da sözetmek olanağı yok. Dolayısıyla siyasal mücadele parlamento plânında daralıyor, farklı biçimlere bürünüyor. Örneğin: «Yolsuzluklar» üzerine bir türlü hassaslaşmıyan kimi siyasiler, eğer konu yerel plândaki hesaplarıyla çakışırsa birden bire «namus erbabı» kesiliveriyorlar. Yerel parti örgütleri içinde itibarları azalan ve yeniden seçilme şansı kalmıyan CHP siyasilerine AP'nin uzattığı cazip teklifler CHP'li olmaktan daha «şirin» gözükebiliyor.

CHP içindeki bu durumu değerlendirmeye çalışan AP kadar, CHP de artık bu siyasal oyunların canbazı haline gelmiştir. Ecevit de, bağlı bulunduğu siyasal ahlâk normlarının geçersiz olduğunu kavramıştır. O da Demirel gibi, «pratik» olabiliyor, genel siyasal yozlaşmada yerini almayı başarıyor!

Sosyalist Birlik Üzerine

AHMET KAÇMAZ'IN BASIN TOPLANTISI

«BÜYÜK VE GÜÇLÜ BİRLEŞME PARTİSİNİ EN KISA ZAMANDA YARATMAK İÇİN ÜLKE GERÇEKLERİNE DAYALI PROGRAMI GÖRÜŞMEK ÜZERE TİP İLE TSİP'İN HEMEN DİYALOGA GİRMESİNİ VE BİRLEŞME KONGRESİ TOPLANMASINI ÖNERİYORUZ.»

«HEPİMİZİN ÖZLEMİ OLAN TEK, BÜYÜK VE GÜÇLÜ BİR BİRLEŞİK PARTİ'Yİ YARATMAK, TÜM SOSYALİSTLERİN BU ÇATI ALTINDA VE SAĞLAM BİLİMSEL ÖRGÜTSEL ZEMİNDE BİRLEŞMELERİNİ SAĞLAMAK İÇİN HER TÜRLÜ GRUPÇU ANLAYIŞTAN UZAKLAŞMAK GEREKİR, PRENSİP VE ÖZVERİ GEREKİR, SOYUT ÖNCÜLÜK İDDİALARINDAN VAZGEÇMEK GEREKİR.»

Geçen hafta basında yer alan haberlerde Türkiye İşçi Partisi'nin Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne «Birleşme» önerdiğine dair haberler çıktı. Bunun üzerine

Genel Başkan Ahmet Kaçmaz düzenlediği basın toplantısında TİP'in TSİP'e yaptığı çağrının birleşme çağrısı değil, iltihak çağrısı olduğunu, fakat kamuoyuna yanlış yansıtıldığını, TİP'in gönderdiği mektupta şu sözlerin yer aldığını bildirdi: **«TİP'in sizleri işçi sınıfı mücadelesinin gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak Türkiye İşçi Partisi'nin örgütsel varlığı içinde ve temel politik çizgisi etrafında birleşmeye çağırır... Sizleri, Partinizi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist politik örgünün daha da güçlendirilmesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz.»** Kaçmaz, TİP'in ilgili basın bülteninde her nedense bu açık iltihak çağrısını dile getiren cümlelere yer verilmediğini söyleyerek, bu bölümlerin fotokopisini de dağıttı.

Kaçmaz, sözlerine devamla şöyle dedi: «Görüldüğü gibi TİP kendisini işçi sınıfının biricik bilimsel sosyalist partisi sayıyor ve TİP dışındaki sosyalistleri ve TSİP'i TİP'e katılmaya, böylece **TİP'in güçlenmesine katkıda bulunmaya** çağırıyor. Üzülerek söyleyeyim ki, böyle bir yaklaşım halkımızın çıkarlarını değil, TİP'in grupsal çıkarlarını gözettiği için birlik sorununa ilkeli ve gerçekçi bir yaklaşım getirmemektedir. Halen 51 (ellibir) ilde örgütlenmiş olan, binlerce üyesi, onbinlerce sempatizanı bulunan ve periyodik yayınlarının toplam tirajı 67 bine ulaşan ve en önemlisi TİP'ten farklı bir programa sahip bulunan TSİP'in TİP'e katılmasını istemek sosyalist birliği gözeten bir tutum değildir.

TİP'li dostlarımız bundan 8 ay önce de TSİP'in TİP'e katılmasını, bunun karşılığında bazı TSİP yöneticilerine TİP'de birkaç yönetim mevkii verilmesini önermişlerdi. Bu tutumu ilkesiz ve pazarlıkçı görmüştük. Daha sonra bu önkoşulu geri almaları üzerine kendileriyle birleşik partinin programı hedefine yönelik olarak ideolojik ve örgütsel birlik görüşmelerine başladık. Ama TİP'li arkadaşlar TİP'in adının ve programının aynı kalması, TSİP'in TİP'e katılması yolundaki görüşlerinden vazgeçmeyen tutumlarını yeniden ortaya koydular, ideolojik görüşmelerin yanısıra partilerimiz arasında faşizme karşı işbirliği yapılması önerimizi reddettiler, neticede getirdikleri bir protokolle TSİP'in TİP'e iltihakını yeniden önerdiler ve görüşmeler kesildi. Aynı görüş, bize gönderilen en son mektupta da yinelenmiştir.»

Kaçmaz **her iki partinin üst düzeyde birleşmiş ve bütünleşmiş yeni bir parti oluşturmaları gerektiğini,** Birleşik Sosyalist Parti adını alabilecek böyle bir partinin aynı zamanda TİP ve TSİP dışındaki sosyalistleri de kucaklıyabilecek ve onların da her kademede katkısını sağlayabilecek bir anlayışla ideolojik birlik temeli üzerinde inşa edilmesini, Birleşik Parti'nin yönetim organları için pazarlık yapma anlayışından vazgeçilmesini isteyerek şöyle dedi:

«Böyle bir büyük ve güçlü birleşme partisini en kısa zamanda yaratmak için ülke gerçeklerine dayalı programı görüşmek üzere TİP ile TSİP'in hemen diyaloğa girmesini ve bir **Birleşme Kongresi** toplanmasını öneriyoruz. Şayet seçim mevzuatı, bu birleşmenin hukuki yönünün seçimlerin başlangıç tarihi olan 4 Ağustos'tan önce tamamlanmasına elveriyorsa, her gün geceli gündüzlü çalışılarak bu Kongre'nin 22 Temmuz'da toplanması gerçekleşmelidir. Yüksek Seçim Kurulu seçimlere katılacak partileri açıkladığı için oluşturulacak Birleşik Parti'nin şimdiki seçim mevzuatına göre seçimlere girmemesi tehlikesi varsa, bu durumda, **birleşmeyi hedefleyen** partilerimiz arasında **tam bir seçim işbirliği** yapılması, ortak seçim kampanyası düzenlenmesi, ortak adaylar gösterilmesi ve aynı zamanda Birleşme Kongresi'nin ideolojik politik hazırlıklarının yürütülmesi ve seçim kampanyasında bu birleşme çalışmalarının ve söz konusu kongre hedefinin kamuoyuna açıklanması, seçim sonrasında da Kongre yoluyla birleşmenin ideolojik, örgütsel ve hukuki yönünün tamamlanması geçerli bir çözüm yolu olabilir.

Nitekim, TİP, Nisan ayında TSİP'in TİP'e katılmasını öngören protokolü görüşmelerin devamı için koşul olarak getirdiğinde, TİP'e önerdiğimiz protokolde de aynı Birleşme Kongresi'ni dile getirmiş, ama arkadaşlarımızı TSİP'in TİP'e iltihakı taleplerinden vazgeçirememiştik.

Böylece TİP iltihak anlayışından sarfinazar ettiği takdirde, derhal birleşme görüşmelerine başlamaya hazırız. Program ve ilkeler temelindeki bu görüşmeler ile partilerimizin hukuk bürolarının teknik düzeyde ortak çalışma yaparak birleşmenin hukuksal yönünü incelemeleri ve Birleşme Kongresi'nin toplanmasında seçim mevzuatı ve diğer yasalar bakımından en uygun yöntemin saptanması mümkün olacaktır.

Sosyalistlerin ve Partimizin ivedi görevi, halkımızın gerçek özlemi, TİP'i güçlendirmek değil, sosyalist hareketin birliği için üst düzeydeki yeni ve birleşik partiyi yaratmaktır. Bunun için her özveriye açık olduk ve daima olacağız.»

Kaçmaz sözlerini şöyle bitirmiştir: «Hepimizin özlemi olan tek, büyük ve güçlü bir Birleşik Parti'yi yaratmak, tüm sosyalistlerin bu çatı altında ve sağlam bilimsel örgütsel zeminde birleşmelerini sağlamak için her türlü grupçu anlayıştan uzaklaşılması gerekir, prensip ve özveri gerekir, soyut öncülük iddialarından vazgeçmek gerekir. Partimizin beş yıldır ısrarla sürdürdüğü birlik çabaları olgunlaşmaya ve ilk meyvalarını göstermeye başlamıştır. Dileğimiz, önerdiğimiz Birleşme Kongresi'nin bu meyvaları somuta dönüştürebilmesidir.»

Futbol piyasasında hiç değilse alınıp satılanın ne olduğu ve kaça alınıp satıldığı bellidir. Mebus pazarında ise aynı işlem çok daha «ince» yollardan ve ancak yüksek bilimsel kategorilerle tanımlanabilecek şekilde cereyan ediyor! Örneğin: Marx Kapital'de, fiyat - değer ilişkisini çözümlerken, **«Hiç bir değeri olmayan şeylerin bir fiyatı olabileceği gibi, olmayan şeylerin de bir fiyatı olabilir»** diyerek kapitalizmin bu konudaki ilişkilerini yüksek düzeyde soyutlamaktadır. Görünen de odur ki, mebus pazarlarında, Marx'ın işaret ettiği değer-fiyat ilişkisi bir kerede daha doğrulanmaktadır! Alınıp satılan, mebusların kendileri de olsa, onurları da olsa, Marx'ın söyledikleri gerçekleşmektedir!

Ne ki, şaka bir yana unutmamak gerekir; yozlaşan ve çözülen sadece burjuva kurumlarıdır. Emekçi sınıfların siyasal mücadelesi bu yozlaşmanın dışındadır, canlılığını ve diriliğini korumaktadır. Kitleler, mevcut siyasal kurumlardaki yozlaşmayı, bu kurumlara yeni yeni katılan siyasal güçlerin diriliğiyle birlikte değerlendirmektedirler. Emekçi sınıf politikası, bu gelişmeler karşısında kitlelere, siyasal mücadelenin önemini kavratmak, burjuva siyasetinin iflâsını ve kurumsal çöküşünü hızlandırırken, ona alternatif olarak kendi siyasetini güçlendirmek zorundadır.

Demirel'in Yeni Oyunu: Gölge Kabine

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel siyasal düzenbazlığın en ileri örneklerini vererek yürüyor. Ecevit Hükümeti ise; Demirel'in bu manevralarına olanak hazırlayacak ne kadar yanlış varsa, hepsini üstüste deniyor ve bu yönde ısrarlı davranıyor. Ama artık CHP hükümetinin kritik bir noktaya geldiği, seçimlere kadar yaşasa bile, hükümetin ömrünü tayin edecek olanın, kendisi olmayacağı anlaşıldı. Arkasından doğacak boşluğa bu günden modeller aranıyor.

Demirel, siyasal ahlâksızlığın en koyusunu, CHP'yi suçlayarak yürütüyor. Gürültüler arasında kendi canbazlıklarının gözden kaçabileceğini sanıyor. Ama artık o denli açığa çıkmıştır ki, Parlamento çerçevesinde dönen dolapları halkımız ilgiyle izliyor, hiç değilse kendi iktidarının «nasıl olmayacağını» tesbit edebiliyor!

Demirel'in, yürekleri «hizmet» aşkıyla yanan kimi milletvekillerine olta olarak sunduğu «gölge kabine» bir yanıyla da zehirli zıpkına benziyor. Kimi koltuklar boş ve davetiye olarak bırakılırken, kimileri de, emekçi halkımızın hafızasından hiçbir zaman silinmiyecek «dehşetengiz» isimlerle doldurulmuş.

Örneğin: Faik Türün İçişleri koltuğuna oturtulmuş, Ali Elverdi de Milli Savunma Koltuğuna. Bu isimlerin bakan koltuğunda işi nedir bilinmez. Ali Elverdi'ye yakışan aslında cellat koltuğudur, Faik Türün'e de işkence uzmanlığı. Tabii son tahlilde her ikisine de sanık sandalyesi!

Demirel, bu isimlerle gerçekten «büyük» oynuyor. Tasarladığı, bir MSP - MHP - AP ortalığıdır ama bu, MC'lerden çok farklı bir şeye, faşist bir iktidara benziyor. Türün'ün, Elverdi'nin bakan olduğu bir hükümetin demokrasiyle bütün bağları kopmuş demektir.

Hatırlansın: Elverdi, idamına karar verdiği üç genci astırmakla «AP'ye siyasal hizmette bulunduğunu» söyleyecek kadar açık sözlü bir siyasal canidir. Faşistler tarafından vurulan bir parti başkanı için, «Vuruldu ama gebermedi» diyebilen, insanlıktan nasibini ne denli aldığı meçhul birisidir! Türün'ü de 12 Mart'taki «Hizmet»inden ötürü bugün AP baştacı ediyor. Bu iki AP milletvekilinin geçmişten kalma çok kabarık suç dosyaları bulunmaktadır. Halkımızın onlardan soracak hesabı vardır.

Bu iki ismi —tabii ötekileri de— muhtemelen kabinesi için düşünen Demirel, halkımız için pek de iyi şeyler düşünmediğini açığa vuruyor. Böylece o, demokrasinin kalıntılarından bile rahatsız olan tekelcilere de ödün vermeyi deniyor. Demirel gerçekten «büyük» oynuyor, faşizme kapı aralayacak iktidar modellerine oynuyor, demokrasinin sonuna oynuyor.

Bütün oyunları gibi, bunu da bozmak, demokrasi güçlerine düşen en acil görevdir.

Salt-2 İmzalandı

Kısa adı SALT olan Stratejik Silahların Sınırlandırılması Görüşmeleri geçtiğimiz günlerde Viyana'da sonuçlandı ve SALT-2 Anlaşması imzalandı.

SALT-II ile ilgili olarak söylenecek ilk söz, bunun dünya üzerinde kalıcı bir barışın sağlanması yolunda verilen mücadelede önemli, tarihi bir adım olduğudur.

Özellikle burjuva basını tarafından yansıtıldığı gibi, SALT-II silah üreten ve bildiklerini okuyan iki «süper güç»ün iyiniyet gösterisi değil, sosyalist sistemin öncülüğünde dünya barış güçlerinin, tüm dünya halkları yararına elde ettiği somut ve önemli bir kazanımdır. Öyle ki, SALT-II, son nefeslerine kadar savaş özlemlerinden vazgeçmeyecek olan emperyalistlerin, her geçen gün daha güçlenen dünya barış güçlerinin kararlı mücadelesi karşısında mecbur kalmasıyla gerçekleşmiştir.

Sınıfsal mücadelenin hayati önem taşıyan bir bölümünü oluşturan barış mücadelesi, SALT-II'nin imzalanmasıyla yeni bir ivme kazanmıştır.

SALT-II'nin imzalanmasından önce ve sonra ABD'nin tutumu, SALT-II'nin ABD açısından bir iyiniyet ya da insancıllık gösterisi olmayıp, barış yanlısı güçlerin kararlı mücadelesinin bir ürünü olduğunun açık bir kanıtıdır. Nitekim, MX füzelerinin yapımının SALT-II Anlaşmasına giderayak acele tarafından onaylanması Türkiye'den U-2 uçuşları üzerindeki ısrar ve nihayet ABD Senatosu'nun anlaşmayı onaylamaya pek gönüllü olmaması bunun birer göstergesidir. Dünya barış hareketi karşısında gerilemekte olan emperyalizmin SALT-2' nin imzalanmasını yokuşa sürmek ve kendi çıkarına birşeyler koparabilmek için ne denli çaba sarfettiği görülmektedir İşte bütün bu gelişmeler gözönünde tutulduğunda barış güçlerinin SALT-2'ye ulaşmada verdikleri çetin mücadele daha bir açıklık kazanmaktadır.

SALT-2'nin Türkiye açısından son derece önemli konuları gündeme getirdiği de gözlenmiştir. Özellikle ABD'nin İran'daki kaybını Türkiye'de telafi etmek üzere U-2 uçuşları ve dinleme üslerini SALT-2'nin imzalanmasında pazarlık konusu yapmaya kalkışması yalnızca Türkiye'nin bağımsızlığını tehdit etmekle kalmayıp, aynı zamanda Türkiye'yi barış mücadelesi için «tehlikeli bölge» haline getirmiştir. Bu noktada «onurlu dış politika»dan kişiliksiz bir politikayı anlayanların kulaklarını çınlatmak gerekir.

SALT-2 barış mücadelesinde bir kilometre taşıdır. ve SALT-2'ye ulaşan yolu kararlılıkla aşan barış güçleri, şimdi SALT-2'nin kazanımlarını korumak ve geliştirmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

«Sınırlı Savaş» Çığlıkları

Gülgün TEZGİDER

SALT-2'nin imzalandığı şu günlerde, emperyalistlerin, sosyalist sistemin öncülüğünde gelişen dünya barış güçlerinin kararlı mücadelesi karşısında her gün biraz daha boğulan savaş özlemlerine «sınırlı savaş» çığlıkları karıştı.

«Sınırlı savaş» özlemleri yeni ortaya çıkmış değil. Emperyalistler bundan önce de zaman zaman savaş alanlarının sınırlanabileceğini, tahribatın ölçülü tutulabileceğini öne sürerek silahlanma yarışına ve savaş kundakçılığına «meşru» bir görünüm kazandırmaya çabalamışlardır.

Bugün yine «sınırlı savaş» özlemleri kabarmaktadır. Nükleer silahların üretimini hızlandırmak için çırpınan emperyalistler, bu silahların öncekilere kıyasla yarattığı korkunç sonuçları daha az vahim gösterme gayreti içerisindedirler.

Savaşların sınırlanabileceğini, savaş alanı olarak sınırlanacak askeri merkezler, karargâhlar, elektronik sistemlerin bulunduğu bölgeler vb. içerisinde plânlı bir tahribatın yapılabileceğini ileri süren emperyalistler, savaşların kaçınılmazlığı (!) üzerine yürüttükleri ve silahlanma yarışıyla körükledikleri militarist propagandayı «sınırlı savaş» teorileri ile sürdürmektedirler.

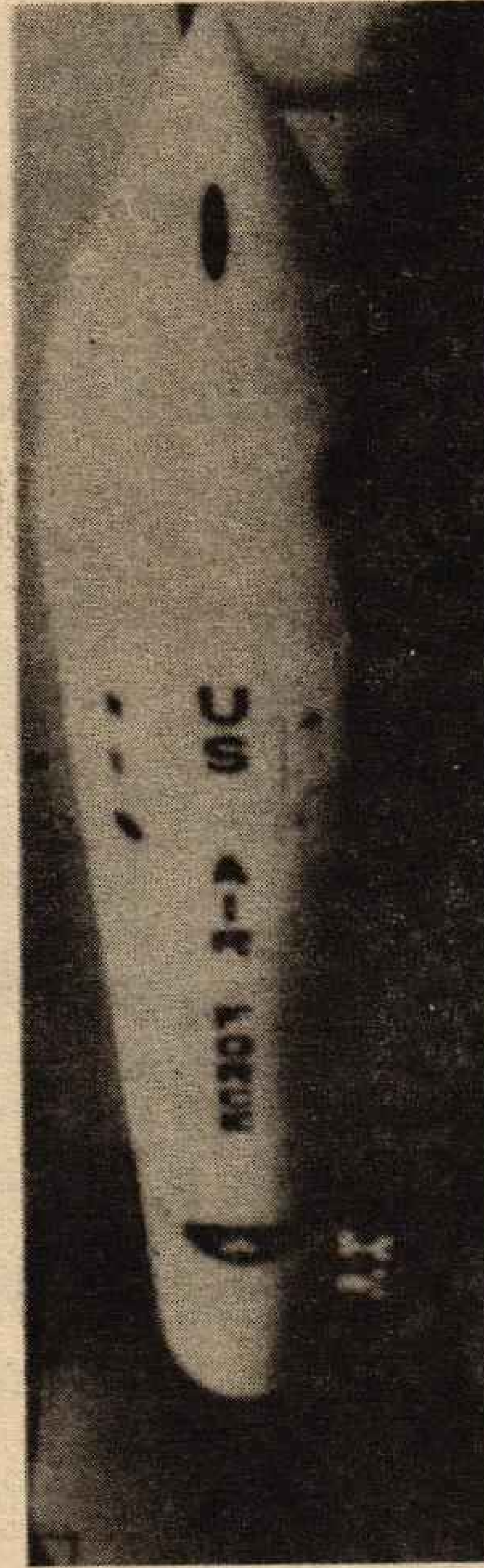
Tüm dünya halkının barış mücadelesinde gösterdiği dayanışma sonucunda tecrit olan emperyalistlerin «sınırlı savaş» teorilerinin ardında «insancıl» görünme gayretleri yatmaktadır. Dünya kamuoyunun mahkum ettiği savaşın açıktan açığa savunuculuğunu yapamaz hale gelen emperyalistler, dünya barış hareketinin güçlü mücadelesi ve bu mücadelenin en önde gelen güvencesi olan sosyalist sistemin somut gücü karşısında gerilemektedirler. Ve pekâla bilmektedirler ki, saldırıları barış güçlerince cevapsız kalmayacak, sınıf mücadelesinin vazgeçilmez bütünleyicisi barış mücadelesinin gelişmesi, kendi kaçınılmaz sonlarını çabuklaştıracaktır.

İşte bu çaresizlik içerisinde kaçış noktaları bulmaya çabalayan emperyalistler «sınırlı savaş» propagandasına sarılmaktadırlar. Bu propagandanın ardında objektif koşulların zorladığı «insancıl» görünme gayretleri kadar, karşı karşıya oldukları gerilemeyi maskeleme çabaları da bulunmaktadır. Ve yine bu koşullarda köşeye sıkıştıkça daha da saldırganlaşan emperyalistlerin elindeki silahların etkisizleştirici gücü de caydırıcı bir etken olarak önem taşımaktadır.

«Sınırlı savaş» aldatmacasına, savaşların sivil halkın uzağında, savaş için savaşan birtakım güçlerin gövde gösterisiymiş gibi yansıtılmasına insanlığın karnı toktur. Kaldı ki, nükleer silahların savaşa sürülmesi istendiği günümüzde sınırlı bir savaşın derhal büyüyebileceğini, belirli bir alanda kalsa dahi çok uzaklardakileri kuşaklar boyu etkileyeceğini insanlık pek iyi bilmektedir.

Emperyalistlerin «sınırlı savaş» manevraları sonuçsuz kalacaktır. Çünkü dünya halklarının mücadelesi sınırlı değil, tam bir barış içindir.

Provokasyon Silâhı: MX'ler

SALT-2 görüşmelerinin başlamasından hemen önce ABD Başkanı Carter MX (Missile Expecimental) füzelerinin yapımını onayladı, SALT-2 ile 1985'e kadar yalnızca bir yeni füze sistemine izin verildiği için Carter görüşmelere gitmeden hemen önce MX'lerin yapımına geçilmesini onaylayarak, silâhsızlanma için emperyalistlerin ne denli istekli (!) olduklarını bir kere daha gösterdi.

MX'ler birer provokasyon silahı. ABD'nin son yıllarda yaptığı en gelişkin silâhlardan olan MX'ler, Sovyetler'in ABD'ye karşı «Muhtemel» hücumlarının mevcut ABD füzelerini etkisiz hale getireceği ve tahrip edeceği hesabıyla yapılmış! Oysa Sovyetlerin böyle muhtemel bir saldırıda bulunmayacağını kendileri de pekala bilmektedirler.

10 adet nükleer savaş başlığı taşıyan MX'ler aynı zamanda silâhlanma bütçelerinin yüküne bir başka örnektir. Yapımı düşünülen 200 füze ilk elde 300 milyar dolardan fazla bir yük getiriyor. Rampaların çevre araştırmaları içinse daha şimdiden 5 milyon dolar harcanmış durumda.

Provakasyon silâhı ve soğuk savaş hortlatıcısı MX'ler, emperyalistlerin dünyanın barış güçlerine karşı yönelttiği yeni bir tehdittir.

F. Almanya'da Gelişen Yeni-Nazi Hareket

Bir eski Nazi'nin —eski Nazi olduğu biline biline— Cumhurbaşkanı olabildiği Federal Almanya'da neo - Nazi hareket son zamanlarda eni konu «canlılık» göstermektedir. Şu anda F. Almanya'da yüzden fazla Nazi yanlısı akım faaliyet halindedir. Bizzat İçişleri Bakanı tarafından yapılan bir açıklamaya göre sadece 1978 yılı içinde Hitler hayranı Nazi beslemeler tam altı yüz olay çıkarmışlardır. Yeni —Nazi akımların, F. Almanya'da mevcut anti-Nazi kanunlara rağmen, bu kanunların hükümleri hiçe sayılarak ya da kitabına uydurularak faaliyet gösterdikleri biliniyor.

Bu arada yeni-Nazilerin tıpkı Hitler'in SS kıtaları gibi üniformalı, rütbeli bir özel «ordu» oluşturdukları da bildirilmektedir.

Geçen hafta sonunda yeni-Nazilerin partisi NPD Frankfurt'da bir toplantı düzenledi. Bu toplantıda Almanya'nın savaştan önceki «Reich» sınırlarına geri dönmesi istendi. Yani savaş sonu andlaşmaların tanınmadığı ilân edildi. Alman Sendikalar Birliğinin (DGB) bir karşı-gösteri çağrısı çıkarması üzerine, Sosyal Demokrat Parti üyesi olan Frankfurt Polis Müdürü Nazilerin toplantısını korumak için beş bin polisi seferber etti!

Alman tekellerinin elulağı yeni - Nazilerin son zamanlarda gösterdikleri gelişme ve küstahlık, NATO geriliğinin dayatmalarıyla «tekeller Avrupası» üzerinde F. Almanya hegemonyasının giderek arttığı bir zamana rastlıyor. Halk güçlerinin tekellere karşı mücadelesinde Avrupa çapında yeni ve ileri demokratik mevziler ele geçirilmediği sürece F. Almanya emekçilerinin başından yeni-Nazi belâsı eksik olmayacak!

Nikaragua'da Halkın Zaferine Doğru

Nikaragua'da diktatör Somoza'ya karşı şiddetli bir saldırıya geçen Sandinista Cephesi zafere yaklaşmış bulunuyor. Sandinista gerillaları şu anda Somoza'nın kapısına dayanmış durumdalar. Somoza çok direnmesine, ABD ve İsrail'den en modern silahları temin etmesine ve çok iyi eğitilmiş paralı muhafızlarının olmasına rağmen mukadder sonunu önliyemiyecektir. Nikaragua'yı kan ve ateşe boğan Somoza, umutsuzca bir direniş içinde belki de uzun yıllar uşaklığını

Diktatör Somoza'nın Milli Muhafız teğmenlerinden biri. Otomatik silahı İsrail yapımı. Haftalardır Nikaragua'nın tüm şehirlerini bombalayan uçak ve tankları da ABD ve İsrail sağlıyordu.

yaptığı ABD'nin kendisine yardım etmesini hâlâ beklemektedir. Oysa ABD «dost»larında iş kalmadığını görünce onları hemen yakasından silkelemektedir. Daha geçenlerde sadık dostu Şah'a yaptığı gibi!

ABD'de geçen gün yapılan TV yayınında, bir TV muhabirinin Somoza'nın askerleri tarafından nasıl katledildiği bütün detaylarıyla gösterilmiştir. ABD yöneticileri ve kamu oyu Somoza'nın ne kadar «kötü» bir diktatör olduğunu böylece anlamışlardır!

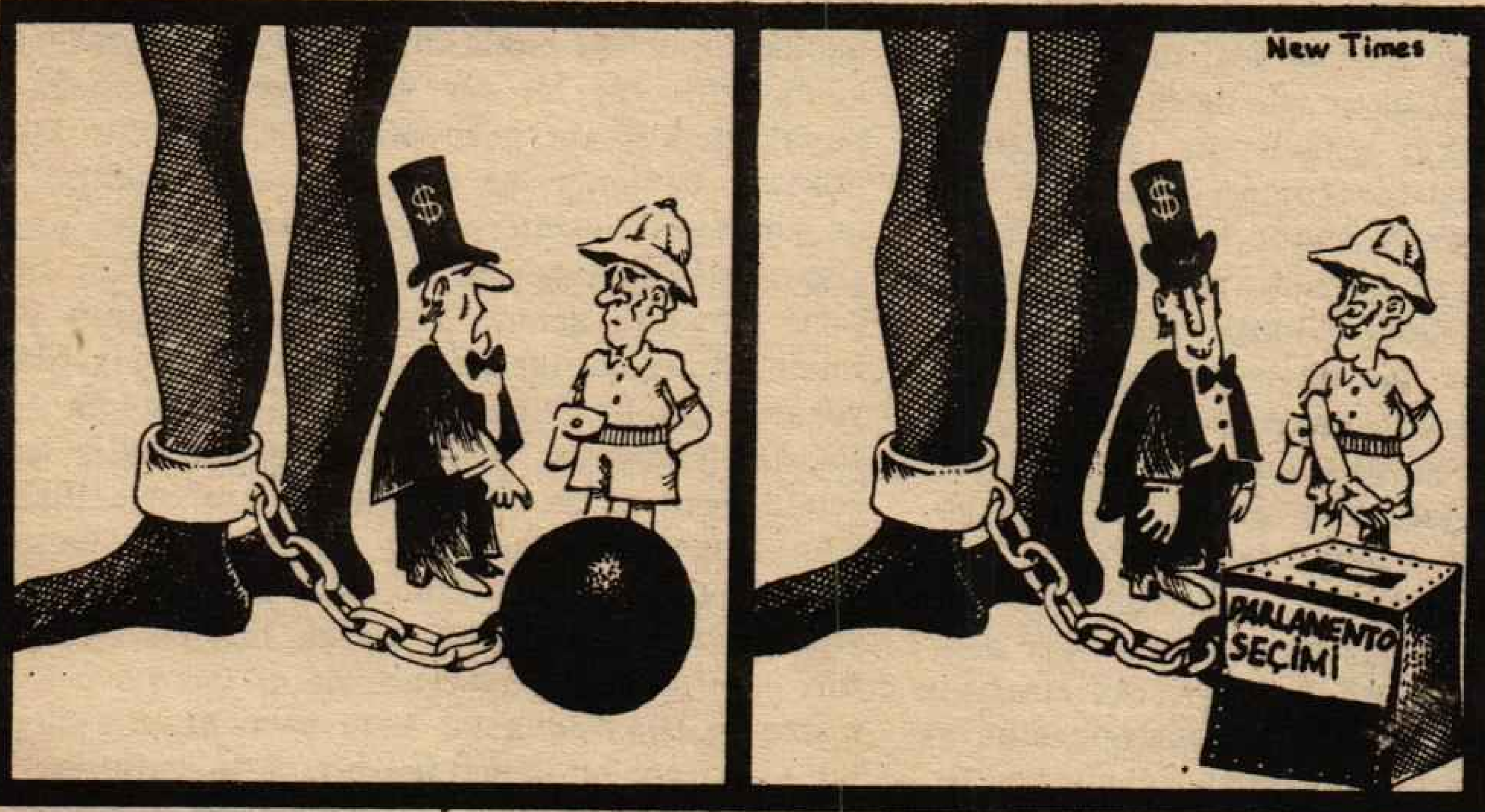
«İnsan hakları» savunuculuğunun (!) her fırsatta şampiyonluğunu yapan ABD Başkanı Carter de TV muhabirinin öldürülmesi üzerine bu fırsatı değerlendirerek Somoza'yı canilikle suçlamıştır. Oysa Somoza, bir basın mensubunu katletirmeden önce sivil halkın bulunduğu yerleri havadan, karadan ve denizden binlerce insanın ölmesi pahasına bombalatıyordu. Acaba o zaman neden «humanist» ABD yöneticilerinin hiç sesi çıkmıyordu?

Nikaragua şu anda tam bir savaş görünümündedir. Tüm yabancılar bir süreden beri ülkeyi terkediyorlardı, şimdi bir ABD basın muhabirinin öldürülmesinden sonra yabancı basın mensupları da Nikaragua'yı terk edenler arasına katılmışlardır.

Bu arada halk güçleri ülkenin ikinci büyük kenti Leon'u ele geçirdikten sonra güneydeki Rivas kenti yakınlarında bir Geçici Hükümet kuruldu. 5 üyeden oluşan Geçici Hükümet'te Somoza diktasına karşı savaşan çeşitli kesimlerin temsilcileri —ulusal burjuva unsurlar, sosyal demokratlar, Sandinista Cephesine yakın siyaset ve din adamları, solcu sendika, öğrenci ve meslek kuruluşları ve Sandinista Cephesi— yer aldılar.

Diktatör Somoza şimdi kendi kaderiyle başbaşa kalmış durumdadır. En ufak bir kurtuluş umudu bile yoktur. İran'dan sonra Nikaragua'da da halk güçleri bir diktatörün defterini dürüyorlar!

Güney Afrika'da İnsanlık Dışı Kıyım Sürüyor!

«Böyle bir çağdışılığa tahammül edemeyiz!» **«İşte şimdi iyi oldu!»**

Güney Afrika'da azgın ırkçı kıyımın en insanlık dışı örneklerini utanmazca sergileyen emperyalistler ve yerli işbirlikçileri, katliamlarını sürdürüyorlar. Dünya kamuoyunun gösterdiği tepkiyi hafifletmek üzere Zimbabwe'de bir süre önce yapılan sahte «seçim» ve «siyahların yönetime katılması» aldatmacalarının ardından emperyalistler Zimbabwe'den ve genel olarak Güney Afrika'dan ellerini kolay kolay çekmeyeceklerini gösterircesine yeni saldırılar düzenliyorlar. Zimbabwe'de bağımsızlık ve özgürlük için mücadele veren Yurtsever Cephe savaşçılarını besledikleri bahanesiyle köylüler, tüm un değirmenleri ve yiyecek satan dükkânlar kapatılarak aç lığa mahkum edilmek isteniyor. Yerli halkın oturmaya zorlandığı bölgelerde tek bir yiyecek satan yeri açık bırakmayan saldırganlar, kulübeleri yakıyor, hayvan sürülerini kesiyor, ürünleri tahrip ediyorlar. Daha şimdiden aç kaldıkları için binlerce çocuk hastalanmış durumda.

Namibya ve Zimbabwe kurtuluş hareketlerini bastırmak için düzenlenen bu saldırılar aynı zamanda ırkçılığın en acımasız bir örneğinin sergilendiği Güney Afrika'da da sürüyor. Geçen yıl içerisinde 132 kişinin asıldığı Güney Afrika'da ve Zimbabwe'deki saldırılar yalnızca yerli halka yönelik olmakla kalmayıp, «gerilla kamplarına baskın» adı altında Zambia, Angola ve Mozambik topraklarına da uzanıyor. Bu komşu ülkelere yönelik saldırıların asıl amacı, bağımsızlığını elde etmiş Afrika'lı emekçilere gözdağı vermek, halen zorba ırkçı yönetimler altında adeta köle gibi yaşayan yerli halkla dayanışmalarını engellemek.

Tüm bunlar olurken, emperyalistlerin Güney Afrika üzerindeki hesapları da hararetleniyor. Borsa gazetelerinde Güney Afrika'daki yatırımların dünyanın en kârlı yatırımlarından olduğu haberleri bunun bir örneği. Güney Afrika'nın doğal zenginlikleri —ki bunlar altın, uranyum, krom gibi son derece değerli kaynaklardır— ve ucuz işgücünü alabildiğine sömüren emperyalistler ve onların yerli uşakları sonları yaklaştıkça daha azgınlaşıyor.

Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin Sonuçları

10 Haziran'da yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde Avrupa'nın gerici partileri kazançlı çıktı. 410 üyeliğin 230 - 240'ını bu partiler alırken, Avrupa Komünist Partileri bir önceki üyelik oranlarını korudular. Geçen dönem 198 üyelikten 17'sine sahip olan Komünistler, bu kez 410 üyeliğin 40'ını **kazandılar.**

Seçime katılma oranı İtalya dışında genel olarak düşük oldu. Ülkeler açısından seçim sonuçlarına bakılırsa, Fransa'da seçim kampanyasını tam bir anti-komünist havayla sürdüren Mitterand'ın Sosyalist Parti 22, Komünist Parti 19 üyelik kazandı. Seçime katılma oranının en yüksek olduğu ülke İtalya'da Hristiyan Demokratlar 29, Komünistler 24 üyelik kazandılar. Federal Almanya'da, Hristiyan Demokratlar 42, Sosyal Demokratlar 35 üyelik kazandılar. Hristiyan Demokrat Parti'den kazanan eski Nazi ve Hitlerci propaganda uzmanı bir üye değişik ülkeler kamuoyunun baskısıyla istifa ettirildi. İngiltere'de Muhafazakâr Parti 60 üyelik kazanırken ,seçim kampanyasında İngiltere'nin AET'ye üyeliğinin ülke çıkarlarına ters düştüğünü savunan İşçi Partisi ancak 17 üyelik alabildi. Danimarka'da ise AET'ye karşı olan Halk Hareketi, iktidardaki Sosyal - Demokrat Parti'den daha fazla oy alarak 4 üyelik kazandı.

Kuruluşundan bugüne hatırı sayılır bir etkisi ve işleyişi olmayan Avrupa Parlamentosu için yapılan doğrudan seçimlerde, AET ülkelerindeki sağ siyasi güçler gerek Ortak Pazar'ı genişletmek, gerekse «uluslarüstü» tekellere doğru bütünleşmeyi sağlama isteklerini vurguladılar.

Kuşkusuz, seçimler sırasında dile getirilen bu «bütünleşme» istekleri, seçimlerin ardından ve gerçekleştirilme koşulları aranarak tekrar dile gelecek.

Yeni dönemde Avrupa Parlamentosuna, tekelci bütünleşme doğrultusunda etkili işlevler kazandırmak istendiği bilinmektedir. Tekelci güçlerin, kendi siyasetlerini daha üst —uluslarüstü— bir düzeyde, uyumlu kılmak üzere kolları sıvadığı ve Avrupa Parlamentosu üzerinde büyük hesapları olduğu açıktır. Bu arada Avrupa Parlamentosu'na kazandırılmak istenen yeni yetki ve işlevler arasında tekelcilerin, ulusal parlamentoların egemenlik güçlerini kısıtlama ve kıta üzerinde Avrupa içi ve dışından gelen hegemonya isteklerini dayatma hesapları da vardır.

Tekelciler Avrupa Parlamentosu'nda temelinden sarsılan kapitalizmi ayakta tutma gayretlerini somutlaştırıcı, güçlendirici adımlar atmaya çalışmaktadırlar. Sosyalizmin gelişen ekonomik gücü, barış güçlerinin başarıları ve işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin gelişen mücadelesi tekelcileri NATO'nun askeri gücünü geliştirmek, AET içerisinde politik ve askeri bütünlüğü sağlamak vb. önlemleri hızla almaya sevketmektedir. Kısaca tekelci «bütünleşme» çabaları Avrupa'nın sosyalist ülkeler dışında kalan kısmını anti-komünizm bayrağı altında, kıtada barışçı bir işbirliği aleyhinde biraraya getirmek üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Avrupa Parlamentosu'nda kıtada güvenliğini tehlikeye atıcı mı, yoksa Avrupa'da güvenliğinin sağlanması ve korunması konusunda işbirliği yaratıcı koşulların mı oluşacağı, bu organ içerisinde yeralan ilerici güçlere ve bu güçler arasında ortak harekete bağlı olacaktır.

Gericilerin tekelci bütünleşme çabalarına karşılık, Avrupa Parlamentosu, Avrupa işçi sınıfı partilerinin ABD hegemonyasına ve tekellerin egemenliğine son verme, emekçilerin çıkarını ve barışı savunmaları yolunda bir platform oluşturacaktır. Bu açıdan Avrupa Parlamentosu' nun seçimler sonrası ortaya çıkan birleşimi gerici güçlerin lehine görülmekle beraber, anti-tekelci güçlerin mücadelesinde işçi sınıfı partilerine kitlesel destek sağlamada önemli yer tutacaktır.

Ahmet Kaçmaz'ın 5.Yıl T

«Ülke şartlarının doğru tahlilinden çıkardığımız doğru politikalar zamanla, zamanın bizzat kendisi tarafından kanıtlandı. Ne kadar doğru ve gerçekçi bir politika izlediğimiz, ne kadar işçi sınıfının ve halkın çıkarlarını güttüğümüz bizzat hayatın kendisi tarafından ispatlandı.»

Kardeşlerim, Merhaba!

Merhaba, 5 onurlu yıl boyunca Partimiz'i taş üstüne taş koyarak yükseltenler! Merhaba, 5 onurlu yıl boyunca azimle, fedakârlıkla sosyalizm mücadelesini yürütenler!

Merhaba, 5 yıl boyunca faşistlerin kurşunlarına göğüs gerenler, cümle gericilerin baskılarına karşı çıkanlar, merhaba!

Merhaba, 5 onurlu yıl boyunca sosyalizmin bayrağını yücelerde tutanlar!

Merhaba, işçi sınıfı enternasyonalizminin ülkemizde önderliğini yapanlar!

Merhaba, ülkemizdeki tüm sosyalistlerin tek bir çatı altında toplanması için içtenlikle çaba gösterenler! Ve merhaba, halkımızın güçlerini faşizme ve emperyalizme karşı birleştirmek için var güçlerini sarfedenler! Merhaba!

5 onurlu yıl boyunca vermiş olduğunuz sebatkâr ve fedakâr mücadeleden sonra, kitlelerin bağrında kökleşen Partimiz'e göstermiş olduğunuz içten bağlılık ve sevgi için sağolun. Sizler, işçi sınıfımızın, halkımızın en önünde savaşan sizler, çok daha büyük onurlara layıksınız, önümüzdeki dönemde bunu ispatlayacaksınız. Merhaba hepinize!

Kardeşlerim, bundan tam beş yıl önce, yarmış olduğumuz bir seri çalışmalardan sonra kuruluşumuz ilân edildi. Beş yıl önce Partimiz resmen politika sahnesinde işlevini görmeye başladı ve ondan bu yana gelişerek, güçlenerek yol aldı, bugünlere geldik. Beş yıl önce hangi noktadan hareket ettik, bugün hangi noktadayız ve gelecekte neler görüyoruz, nelere bakmamız gerekiyor? Bu anlamlı günde, Partimizin kuruluşundan tam beş yıl geçtikten sonra eriştiğimiz bu günde, bunlara kısaca göz atmak lazım.

12 Mart faşizminin yeni yeni gerilediği bir dönemde işçi sınıfımızın örgütlü siyasi mücadelesinin, bir an evvel en güçlü bir şekilde siyaset sahnesinde temsil edilmesi gereğini düşünen arkadaşlarımız, bu tarihsel misyonu yerine getirmek için hareket ettiler.

12 Mart özellikle sola, sosyalistlere vurmuştu. 12 Mart döneminde, her yerde faşizme karşı mücadelenin başını çeken sosyalistler yıldırılmış, etkisiz hale getirilmişti. 1973 seçimleri ile, kısıtlı, son derece kısıtlı nisbi demokratik ortama dönülmesi şartları oluşuyordu ve böylesi bir ortamda işçi sınıfının açık siyasi mücadelesini örgütlemek, onu siyaset arenasında güçlü olarak yönlendirmek zorunluydu.

Bu, yeni 12 Mart girişimlerinin netice almaması için de, faşizmin solu, sosyalizmi bildiğince ezmemesi şartları için de bir gereklilikti. Halkın mücadelesini ilerletmek için bir güvence idi, an yitirilmeye tahammülü yoktu. İşte Partimiz, 12 Mart'ın kabus izleri hala daha sürerken «bu ülkede demokrasi var mı, yok mu»nun da bir ölçütü olarak kuruldu.

O günlerden bize «Daha erkendir, hele bir 141 - 142 kalksın!» diyenlerden, «Bir deneyin bakalım, eğer tahammül edilirse demek ki demokrasi az çok varmış, bu bir demokrasi deneyi olur!» diyenlere kadar çeşit çeşit unsur vardı. Ama hiç birisi, hiç birisi, bizimle birlikte bu kutsal görevi tutmaya yanaşmadı. Ve 5 yıl önce Partimiz işçi sınıfının siyasi örgütlenmesindeki çok önemli bir eksikliği gidermek amacıyla siyaset sahnesine çıktı. Ondan bu yana, Türkiye'de 5 yıl geçti ve Partimiz'in ülkemizdeki demokrasi mücadelesini olsun, sosyalist hareketin gelişmesini olsun ne kadar güçlendirdiği ve hızlandırdığı Partimiz'in kuruluşundan bu yana geçen süre boyunca daha bir açığa çıktı.

Orta yerdeki olumsuzluklar kuşkusuz varlıklarını sürdürüyor. Ama bütün bu olumsuzluklar

çok daha büyük olumluluklara gebe. Partimizin kurulmasıyla birlikte hiç kuşku yok ki Türkiye sosyalist hareketi büyük bir hareketlenme ve gelişme imkânı kazanmıştır. Bugün Türkiye'de çok geniş bir sol potansiyel varsa, bunun bu noktaya gelmesinde Partimiz'in hakkı, payı büyüktür.

Bu, meselenin sadece bir yanı. Partimizin tek işlevi kuşkusuz ülkemizdeki sosyalist potansiyeli ivmelendirmek, hareketlendirmek değildir. Bize evvelemirde, daha önceki yıllarda büyük eksiklik çekilen bilimselliğin öncülüğünü yaptık. Bilimsel temelleri attık, işçi sınıfını, işçi sınıfının siyasi hareketini, sosyalizmin bilimsel temeli üzerinde yükseltmeyi başlattık, becerdik, bugünlere getirdik. Partimizin en temel niteliği, kuşkusuz ki bilimsel sosyalizme sıkı sıkıya bağlılığı ve bilimsel sosyalizmi kitlelere maletmesindeki becerisi ustalığı ve başarısıdır. Bununla ne kadar övünsek hakkımızdır.

Kardeşlerim,

Bilimsel sosyalizmi temellendirmenin önde gelen koşullarından birisi kuşkusuz ki, ülke şartlarını doğru ve gerçekçi bir şekilde inceleyip, değerlendirmek, işçi sınıfının bilimini hakkıyla kavramak ve bilimi ülkenin somut şartlarına somut bir şekilde uygulamasını sanatkarane becerebilmektir. Biz başta beri bunda büyük başarılar kazandık. Ülke şartlarının doğru tahlilinden çıkardığımız doğru politikalar zamanla, zamanın bizzat kendisi tarafından kanıtlandı; ne kadar doğru ve gerçekçi bir politika izlediğimiz, ne kadar işçi sınıfının ve halkın çıkarlarını güttüğümüz bizzat hayatın kendisi tarafından ispatlandı. Bugün pek çok insan geriye dönüp baktığında bizim söylediklerimizi hatırladığında, ne kadar doğru ve gerçekçi bir yol izlemiş olduğumuzu bir parça da hayret, ama daha çok da beğeni ve saygıyla izliyor. Bu her geçen gün kazanmakta olduğumuz güvenin, saygının ve sevginin pekleşmesine ve bize olan, bizim mücadelemizin geleceğe dönük yönüne olan güvenin artmasına sebep oluyor.

Evet, bizim ideolojimizin sağlamlığının bir başka ölçütü de, kuşkusuz işçi sınıfı enternasyonalizmine vermiş olduğumuz değer, işçi sınıfının bu en yüce birliğinin ülkemizde yerleşmesine ve kökleşmesine getirmiş olduğumuz hizmettir. Bu, bugün Türkiye'de hiç kimsenin inkar edemeyeceği bir gerçekliktir. Geçmişin milliyetçi kalıntıları kesinlikle Partimiz'in enternasyonalist politikadaki öncülüğü nedeniyle silinebilmiş ve proletarya enternasyonalizmine bağlı sosyalist bir kümelenmenin, sosyalist bir potansiyelin oluşması mümkün olabilmiştir. Bugün ülkemizde gerçekten proletarya enternasyonalizmini başüstünde tutan bunun gereğince hareket eden güçlü bir sosyalist hareket varsa Partimiz'in hakkı, payı gerçekten takdir edilecek kadar büyüktür. Ve Partimiz, Partililerimiz proletarya enternasyonalizmine bağlılıkları ile ne kadar öğünseler azdır.

Evet, 5 onurlu, beş kahırlı yıldan geçerek bu günlere geldik. Beş yıl toplumların hayatında, Partilerin hayatında küçük bir dönemi yansıtır kuşkusuz. Ama içinde yaşanılan dönemin hareketliliği ile de izafi bir bağlantısı vardır bunun. Bu beş yıl boyunca toplumumuzda önemli değişiklikler olduğu şüphe götürmez. Ve övünerek söyleyebiliriz ki, bu değişiklikleri Partimiz en canlı biçimde, öncü olarak izleyip toplumsal gereklerini, işçi sınıfı partisinin toplumsal işlevini hakkıyla yerine getirmesini bilmiştir. Beş yıl boyunca izlemiş olduğumuz politika bunun somut ve açık kanıtıdır. Partimiz bir işçi sınıfı partisinin, bilimsel sosyalizmle mücehhez işçi sınıfı partisinin kitlelerle ilişkilerde ve bu ilişkilerden çıkan örgütlenmede neyi nasıl yapmak gerektiğini bilmiş, bu doğrultuda ülkemiz çapında bütün olumsuz şartlara rağmen sevinilecek, kıvanç duyulacak adımlar atmıştır. İşte beşinci yılımızda burada başlattığımız bir gün sürecek kutlama toplantıları bunun en somut kanıtıdır.

Elbette ki onurlu beş yılımızla övünmek hakkımızdır ama aynı övünme bize geleceğe dönük mücadelemizde de güven, inanç ve şevk vermelidir. İşte biz geçmiş beş onurlu yılımızla övünürken ilerdeki mücadelenin ciddiyetini de biliyoruz, bizleri bekleyen çok daha önemli görevlerin üstesinden geleceğimize inancımızı pekiştiriyoruz.

«Partimizin en önemli niteliklerinden biri olan birlikçiliği kitlelere mal olmuştur. Kitleler Partimizin öncülüğünü yaptığı birliğin önde gelen talepcisidir, mücadele içinde birliğin sağlanmasını istemektedir.»

Türkiye hızla gelişmekte olan ve toplumsal olayların birbirini izlediği büyük dönüşümlere gebe bir ülke. Bir buçuk yıl öncesine, kadar başımızda MC'ciler, yani bir demokrasi düşmanı grup vardı, biliyorsunuz. Demokrasi düşmanları grubunun baştan gönderilmesiyle birlikte sosyal demokrat ağırlıklı Hükümet işbaşına geldi. Ama biz Türkiye'de pek bir şeyin değişmeyeceğini, sosyal demokrasinin demokratik gelişmelere katkıda bulunabilirse bunun bir kazanç olabileceğini söyledik. Ne çare ki sosyal demokrasi umulandan çok daha erken bir şekilde yıprandı ve bir buçuk yıl sonunda kitleler «umut» bağladıkları, bel bağladıkları sosyal demokrasinin kendilerine hiç bir şey vermeyeceğini büyük bir hayal kırıklığıyla görüyorlar. Denilebilir ki, bu noktaya beklenenden çok daha erken gelindi. İşte son devalüasyon ve onun arkasından ortaya çıkan alabildiğine büyük zamlar. Bunlar 18 ay önce işbaşına gelen sosyal demokrasinin basiretsizliğinin şahikasına ulaştığı noktalar olarak yorumlanabilir. Bir buçuk yıl önce işbaşına gelen sosyal demokrasi, hem çareyi, emperyalist metropollerden getireceği kredilerde, onlarla ilişkilerin sağlamlaştırılmasında görüyordu, hem bu doğrultuda hareket etmekten acizdi. Kimi zaman yapılan ferdi çıkışlarla, göbek bağıyla ekonominin bağı olduğu emperyalizme güven vermez olunuyordu. Bir buçuk yıl önce hatırlarsınız bugünküne benzer bir devalüasyon daha yapılmıştı ve bu devalüasyona da gene uluslararası tefeci kuruluşların, son zamanlarda adı çok geçtiği için artık herkesin bildiği IMF'nin ve benzerlerinin dayatmalarının sonucu idi. Ama bütün bunlar yapıldığı halde o zaman istenilen sonuç alınama-

Toplantısındaki Konuşması

«Azimli kardeşlerim, fedakâr kardeşlerim, bilime inanan kardeşlerim! 5 onurlu yıl boyunca Partimizin bayrağını yücelerde tutmasını bildiniz. Emekçi halkın, işçi sınıfının sevgisini, saygısını ve desteğini kazanmasını bildiniz. İğne ile kuyu kazarcasına sabırla, fedakârlıkla bunca olumsuz şartlardan geçerek Partimizi bu güne getirmeyi bildiniz, becerdiniz. Sağolun! İşçi sınıfının kurtuluşu yolunda, iktidar mücadelesi yolunda partisinden başka silâhı olmadığını ispatlayan sizler, çok sağolun!»

mış ve krediler, kredi muslukları açılmamıştı. Çünkü emperyalizm ve yerli işbirlikçileri, direktiflerini bir bütün halinde veriyorlardı. Devalüasyon bunun bir parçasıydı. Bunu tamamlayan başka direktifler de vardı. Bunlar yarım yamalak yapıldı veya yapılmadı ve sonuçta istenilen krediler alınmadı. Paranın ucu her zaman gösterildi, koklatıldı ama hiç bir zaman verilmedi. Ve Türkiye ekonomisindeki bağımlılık, dış ödemeler dengesindeki açık biraz daha büyüyerek devamlı arttı. Sonunda sosyal demokrasi geçmiş olduğumuz birkaç gün içinde emperyalizme, uluslararası tefeci kuruluşlara tam anlamıyla teslim oldu. Ve üstelik de, işbaşında bulunduğu bir buçuk yıl boyunca ekonomiyi iyice altüst ettikten, berbatlığının katmerleşmesini sağladıktan ve berbatlaşan ekonomik durumun karşısında kitlelerin tepkisini önlemek amacıyla da antidemokratik uygulamalara hız verdikten sonra bu noktaya geldi. İyice yıprandı, kitleler nezdindeki oy desteğini kaybetti.

Sosyal demokrasinin ne menem bir siyasi akım olduğunu, halkımıza neler getirip neler getirmeyeceğini biz sosyal demokrasi işbaşına geçmeden önce çok açık bir şekilde dile getirdik. Sosyal demokrasiden neyin beklenip neyin beklenemeyeceğini söyledik. Dediklerimiz bir bir ve belki de umulandan çok daha erken bir şekilde gerçekleşti. Sosyal demokrasinin ekonomideki bağımlılığı pekiştirmekten başka bir yol izlemeyeceğini dile getirdik, çıktı. Sosyal demokrasinin ekonomik durumu Türkiye şartlarında düzeltmesinin mümkün olmadığını, basiretsiz tutumlarıyla bunu daha da berbatlaştırabileceğini söyledik. Bunlar bir bir çıktı. «Sosyal demokrasi bütün bunlara karşı halktan olumlu bir puan almak istiyorsa demokratik olmayı becerebilmelidir, kitlelere vermiş olduğu sözleri ve demokratik vaadleri, demokrasi alanındaki vaadleri yerine getirmelidir. Bunu yaptığı takdirde bir ölçüde MC'cilerin ve benzerlerinin saldırılarına karşı güçlü bir halk hareketinin oluşmasının şartlarını yaratarak, halkın hayır duasını alabilir!» dedik. Ama yapabileceği bu konuda da, sosyal demokrasi tökezledi ve basiretsizlik yaptı. «141-142'yi kaldıracağım!» dedi, şimdi adını bile anmıyor. «Fikir ve örgütlenme özgürlükleri üzerindeki çeşitli antidemokratik uygulamalara son vereceğim!» dedi, şimdi tam tersini yapıyor, çeşit çeşit antidemokratik uygulamalar getirmeye hazırlanıyor. Hatta işi o raddeye vardırdı ki, sıkıyönetimsiz sıkıyönetim denebilecek kanunlar çıkartmayı plânlıyor ve bunları hiç bir sakınca duymadan kitlelere açıklayabiliyor. Şimdi kitleler acı acı düşünüyor ve diyorlar ki, «kesemiz, cebimiz açısından sosyal demokrasiden bir hayır yok, işleri daha berbat etti! Buna karşılık bizlerin daha örgütlü, daha güçlü bir mücadeleye kavuşmamız için demokratik alanda da bize getireceği bir şey yok, bu sosyal demokrasiden bize hayır yok!» Kitleler bunu söylüyorlar ve bunu çok erken söylediler. Birbuçuk yıl içinde söylediler. Biz, burada sosyal demokrasinin savunuculuğunu yapacak değiliz, sosyal demokrasi gerçi faşizme karşı olan tavrı ile, sosyalistlerin demokrasi mücadelesinde işbirliği yaptıkları, yapmaları gereken bir akımdır. Ama bu onunla ilişkimizin sadece bir yanıdır. Bir de sosyal demokrasinin aşılması meselesi vardır.

Sosyalistlerin esas görevi bu noktada düğümlenir. Bunu biliyoruz, sosyal demokrasi, netice itibariyla kapitalizmin reformlarla sürdürülmesinden yana bir akımdır ve hele Türkiye gibi geri ve bağımlı kapitalist bir ülkede bu konuda belirli bir perspektifin bile şansı yoktur. Bu nedenle de sosyalistler, sosyal demokrasinin aldatıcı sosyal adaletinin bir an önce kitleler içinde açığa çıkması ve sosyal demokrasinin aşılarak kitlelerin, halkın gerçek demokrasisine varması için, yani işçi sınıfının müttefikleriyle birlikte iktidara gelmeleri için mücadele ederler. İşte bu nedenle sosyal demokrasinin ne menem bir akım olduğunun kitleler tarafından hayatlarıyla, kendi hayatlarındaki deneyleri ile öğrenilmesi büyük anlam taşır. Çünkü öğretmenlerimizin dediği gibi **«hayat en büyük öğretmendir»** kitleler için, en büyük eğiticidir, kitleler için ve kitlelerin bizzat sosyal demokrasinin iktidarını deneyerek, yaşayarak öğrenmeleri bizler için, kitleler için çok değerli bir şeydir. Bugün içinde bulunduğumuz süreçte gerçekleşen de budur. Bu, meselenin kuşkusuz olumlu bir yanıdır. Ama bu noktaya gelindiğinde kitleler açısından önemli bir sorun ortaya çıkmaktadır. Evet MC ciler ve benzerleri geçmişte denenmiş bilinmiş, onların demokrasi düşmanlığı anlaşılmış, halka hiç bir yararı olmayacağı kesinlikle belli olmuştur. Bunu büyük şehirlerde işçi sınıfımız, orta tabakalar oylarıyla çok kesin ve açık şekilde belirtmişlerdir. Ki onlar bugün Türkiye'deki politik mücadelenin önderliğini ve tayin ediciliğini yapmaktadırlar. Şimdi bunların önemli bir kısmı sosyal demokrasinin de kendilerine çözüm getirmeyeceğini, bir ölçüde hayal kırıklığı ile görmektedirler. İşte önemli olan nokta budur. Hayal kırıklığı ile anlaşılan bu gerçeğin yerine, umutla anlaşılan, bilerek anlaşılan başka bir gerçek getirmek! «Sosyal demokrasinin nemenem bir akım olduğunun açığa çıkması umulandan da erken gerçekleşti» derken bu noktaya parmak basmak istiyorum. Partimiz beş yıl boyunca kitleler içinde işçi sınıfı, emekçi halk içinde örgütlenmiş, sevgi ve saygı kazanmıştır. Ama bugün Partimiz halkın mücadelesinde ona öncülük eden, ona yön veren örgütlerden sadece birisidir. Bu saflarda yeralan başkaları da vardır ve mücadelenin başarı ile sürdürülebilmesi için baştan beri söylediğimiz gibi bu safların birliği, beraberliği dayanışma şarttır. Şu anda bu nokta her zamankinden büyük önem kazanmaktadır.

Neden?

Yurdun dört bir tarafından insanlar sosyal demokrasiden uzaklaşmaktadırlar, soğumaktadırlar, eğer bu insanlarımıza, sayıları milyonları aşan bu kişilere, —ki onlar artık yeni bir MC denemeye tahammüllü değildir, çünkü onun gerçek yüzünü görmüşlerdir.— bu insanlara bu emekçilere sosyal demokrasiden de daha ilerde bir alternatif gösterilmediği, bir kurtuluş yolu gösterilmediği taktirde ilerdeki günler hiç de parlak olmayacaktır. İşte şu anda gerçekleştirmekle yükümlü olduğumuz en önemli hedef budur. Yani sosyal demokrasiden uzaklaşan yüzbinlere, milyonlara, sosyal demokrasiyi aşan, onun ötesinde, onlara kendi elleri ile, kendileri için bir gelecek hazırlayacak bir yol vaadeden bir yol gösteren, bir birlik mücadelesi, bir beraberlik mücadelesi...

Biz kuruluşumuzdan bu yana halkımızın çıkarlarını aksettiren birlikleri devamlı vurguladık, dile getirdik. Onun gereklerini yaptık. Ne zaman böylesine somut işler ortaya çıkarsa her zaman en önde biz olduk. Bunun bugün meyvelerini topluyoruz. Artık Partimizin en önemli niteliklerinden bir olan birlikçiliği kitlelere mal olmuştur ve kitleler Partimiz'in öncülüğünü yaptığı birliğin önde gelen istekcisidir, talepcisidir, birliği her yerde yükseltmekte, mücadele içinde birliğin sağlanmasını istemektedir Partimiz bilime sımsıkı bağlı olarak, dediğinden dönmemiş, birlik konusundaki çeşitli olumsuzluklara rağmen iğne ile kuyu kazarcasına mücadelesini sürdürmüş, birliğin Türkiye'deki gerçeğini ve somutunu devamlı yerine getirmiş ve bugün kitlelerde erişilen birlik isteklerinin yaratılmasında da baş rolü oynamıştır. Artık bu gün mücadele içinde hiç kimse birliğe karşı söz edememektedir. Ama gene de iş yapmaya gelince olumsuzluklar varlıklarını korumaktadır. Ne ki, eriştiğimiz noktada somut birlik girişimlerine hiç kimse karşı çıkamaz. Çıkacak olanlar tecrit olacak, gidecekler-dir.

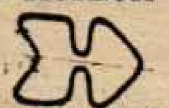
Kardeşlerim,

Evet, artık önümüzdeki dönem birliğin hayata geçirildiğine tanık olacağımız dönem olacaktır. Sosyal demokrasinin bu gün erişmiş olduğu noktada yapılacak başka hiç bir çare kalmamıştır. Son devalüasyon tartışmaları ile birlikte, Paris'te IMF ile yapıla gelen pazarlığın uzaması ile birlikte CHP ağırlıklı hükümetin düşürülmesi operasyonlarına hız verilmiştir. Anayasanın 108. maddesi uyarınca gerçekleştirilecek bir seri operasyonlarla, erken seçim kararı çıkartılarak sosyal demokrat ağırlıklı Hükümet'in elde edebileceği kredilerin yeniden MC'ciler tarafından tekelci burjuvazinin çıkarları doğrultusunda tahsisi için gerekli yönetim değişiklikleri yolları aranmıştır. Ama bu operasyonlardan gördüğümüz kadarıyla şimdilik sonuç alınamamıştır.

Çeşitli kehanetlerde bulunulmuştur. Hükümet'in şu gün veya bu gün düşürüleceği gün belirtilerek açıklanmıştır. Ama anayasanın 108. maddesinde öngördüğü 18 ay Haziran ayı sonunda dolacağına göre, artık bu yoldan Hükümet'i düşürerek erken seçime gitmek olasılığı hemen hemen kalmamıştır. Üstelik meclisler 3 Temmuz'da tatile girme kararı da almışlardır.

Böyle diye, işbirlikçiler, gazetelerde çarşaf çarşaf ve en hödükcesine ibarelerle halkımıza meydan okuyan tekelci burjuvazi, ve onların siyasi temsilcileri mücadeleyi bırakacaklar mı? Her halde hayır. O zaman ne gibi bir hesap içindedirler?

Bu hesap hemen gözüküyor. Önümüzde 14 Ekim tarihinde, yani bundan hemen hemen 4 ay sonra kısmi senato seçimleri ve milletvekili ara seçimleri vardır. İşte MC'ciler bütün siyasi gericiler ve partiler gözlerini bu seçimlere dikmişlerdir. Bütün amaçları bu seçimlerde sosyal demokrat Hükümet'in düşürülmesi için elverişli şartlar yaratılması olacaktır. Hatırlarsınız, 1977' de yapılan 5 Haziran seçimlerinden sonra bir MC hükümeti daha kurulmuştu. Bu MC hükümeti o kadar pamuk ipliğine bağlı idi ki, parlamentonun bileşimini bile etkilemiyecek olan bir ara seçimi sonunda gümbür gümbür düşürülmüştü. Şimdi Kısmi Senato Seçimleri de parlamento aritmetiğine büyük ölçüde etkimeyecek, —boşalan milletvekilleri için, yenileme seçimleri yapılacak iller haricinde— ama bu seçimlerde oylar halkın oylarının dağılımı öylesine kompozisyonlar ortaya çıkartabilir ki sosyal demokrat ağırlıklı hükümet çatırdıyabilir, dağılabilir, çözülebilir. İşte MC'cilerin şimdiki hesabı budur. Onlar, özellikle MC' nin başını çeken AP seçimlerde yüksek bir oy oranı sağlamayı hesaplamaktadır. Şimdiye değin bir takım yerlerde yapılmış olan belediye seçimleri de onu bu noktada umutlandırmaktadır. Kaldı ki yurdun dört bir tarafında sosyal demokrasiden kopmanın, soğumanın hepimiz tanığıyız. O halde siyasi gericiler için elverişli şartlar vardır, ortadadır, onlar bu elverişli şartları kullanmak isteyeceklerdir. Seçim oy yüzdesi bakımından büyük bir ilerleme kaydetmek isteyeceklerdir. Buna karşılık da sosyal demokrasinin oy desteğinin büyük ölçüde gerilediğini göstermek isteyeceklerdir. Sosyal demokrasinin son devalüasyondan sonra yapmış olduğu zamlar ve onun getireceği, halka getireceği yeni yükler de durumunun çok daha kötüleşmesi sonucunu verecektir. Üstelik yeni alınan alınması beklenen —daha onlar da kesinleşmiş değildir— kredilerle ekonominin düzelmesi mümkün değildir. Soluklanması bile kuşkuludur. Bunca basiretsizlik yaptıktan sonra sosyal demokrasi belki aynı basiretsizliğine devam edecektir. Bunun çok basit bir belirtisine hemen

dikkati çekmek istiyorum. Sosyal demokrasi devalüasyon yapmıştır. Ve şimdi dışardan alınacak kredileri beklemektedir. Bu kredilerin özellikle gideceği yerler —bunu Hükümet açıklamaktadır, doğrudur bu— devlet tarafından ithal edilecek mallar olacaktır. Yani akaryakıt olacaktır, yani gübre olacaktır, demir çelik olacaktır vb... Ama tekelci burjuvazi «ben de döviz isterim!» diye dayatmaktadır. Şimdi sosyal demokrasi sanayinin ipleri, montaj sanayiinin ipleri, tekelci burjuvazinin elinde olduğu için sanayi durmasın istiyorsa ona da iyi kötü pay ayırmakla yükümlüdür. İşte bu noktada da basiretli davranmasını daha hala bilememiştir. Devalüsyon yapmıştır fakat arkasından çeşitli yollardan elde edilen dövizlerle yapılan ithalatı engelleyememiştir. Duyarsınız, **«mal mukabili»** denir, **«çift ödeme»** denir, **«Hermes kredisi»** denir vs... vs.. Bunlarda usul şudur. Devlet kanalından ithalat yapılmaz, dövizi devlet bulmaz, sanayici tüccar vb., yurtdışındaki kaynaklardan —bunlar özellikle yurtdışında çalışan işçilerdir, onların tasarrufudur— döviz toplar ve bunları yasal olmayan yollardan yurda getirir, buna göz yumulur. Şimdi devalüasyondan sonra bu göz yumma devam ettiği takdirde, hiç kuşkusuz ki, yeni belirlenen döviz kurlarının üstünde karaborsa döviz kuru yeniden oluşacaktır. Şayet Hükümet buradaki döviz işlemlerini durdurup, «ben sana şu kadar dövizi resmi yoldan tahsis edeceğim!» deseydi bu işin önünü bir ölçüde alabilirdi. Bu ne demektir devalüasyon yapılmıştır, bir adım atılmıştır. Ama sosyal demokrasi hala daha basiretini kullanamamaktadır. Kendi varlığı için bile kullanamamaktadır, gene enflasyonun hızlanıp şiddetlenmesi ihtimali ortalıkta sürmektedir. Bu konuda bile basiretli değildir. Zamlara da evet demiştir ve zam furyası başlamıştır. Bütün bunları şunun için söylüyorum. Önümüzde üç dört aylık süre boyunca sosyal demokrasi basiretsizliklerine devam etmeye adaydır. Sosyal demokrasi, basiretsizlikleriyle kitlelerden çok daha puan kaybedecektir. İşte bu elverişli şartları —gericilik için elverişli şartları— hiç kuşku duyulmasın ki MC'ciler sömürecekler ve kendi lehlerine kullanacaklardır. Şayet seçimlerde istedikleri gibi bir sonuç elde edebilirlerse, yani sosyal demokrasinin oyunda büyük bir düşmeler olursa, sosyal demokrasinin içinde dalgalanmalar olması, Hükümetteki bağımsızlarda dalgalanmalar olması «Bu sosyal demokrasiden, bu Halk Partisi'nden artık hayır çıkmaz!» diyenlerin çoğalması, kuşkusuz tanık olacağımız olaylar olacaktır. Ve böylece de sosyal demokrat ağırlıklı Hükümet'i çökertip yerine MC'cilerin ve gericilerin uygun göreceği bir hükümet formülü aranması mümkün olabilecektir. Yapılması istenen operasyon budur!

Seçimler Türkiye'de kuşkusuz hep önemli olay olmuştur ama, bu Kısmi Senato Seçimleri'nin önümüzdeki önemi bu noktada düğümlenmektedir. O açıdan bizler için çok daha önemlidir.

Peki ne yapmamız gerekir?

Seçimlere katılacak partiler ilân edilmiştir. Seçimlere katılacak Partiler meselenin bir yanıdır. Ama seçimlerde temsil edilmeyen Partiler de, bunlara sempati duyanlar da var. Biliyorsunuz ülkemizde Halk Partisi'nin solunda yer alan bir potansiyel vardır. Bu potansiyelin önümüzdeki seçimlerde gereğince değerlendirilmesi, Partimizin ve tüm sosyalistlerin en acil, en hayati görevi olmak zorundadır. Şimdiden ortaya çıkan, sosyal demokrasiden kopma gerçekliği bir takım kitlelerde, aradıklarını bulamama nedeniyle oya ve seçime itibar etmeme eğilimlerini doğurmaktadır, doğurmuştur. Kuşkusuz ki her şey oyla halledilecek diyenlerden değiliz. Ama önümüzdeki seçimlerde sosyal demokrasiden doğacak olan boşluğun, onun gerçek sahiplerine kanalize edilmesi, bu uğurda çaba gösterilmesi bizim en önemli, en acil görevimiz olmak zorundadır. Çünkü dediğim gibi bu boşluğu kendi lehine yontmak isteyen siyasi gericiler önemli bir operasyon gerçekleştirmek isteyeceklerdir seçimlerde. Bu nedenle seçimlerde CHP'nin solunda yer alanların bir seçim işbirliğine gitmeleri gerçekten tasavvur edilmeyecek şekilde önem kazanmaktadır.

Sosyal demokrasiden uzaklaştıkça, güven veren bir güç, bir merkez, bir cazibe merkezi arayan kitleler, elbetteki CHP'nin solunda yer alanlara itibar edeceklerdir. Ama ne olursa olsun CHP'nin solunda yer alanlar arasında bir dağınıklık olduğu ortadadır. Bir beraberlik, bir birlik bir dayanışma olmadığı ortadadır. Sosyalistler arasında bile merkezi birlik sağlanmış değildir. Bu noktada yeterince kendisine ulaşılması mümkün olmayan insanlar kişiler, pekala bezebilirler, bezginlik duyabilirler. Kendilerine güven verecek güçlü bir alternatif görmemenin ezikliği ile savrulup gidebilirler. Bu savrulmayı engellemek bizim görevimizdir.

Kardeşlerim,

Bunları hep söyledik ve hep biliyoruz. Herkes, güçlerin örgütlü bir şekilde bir araya getirilmesinden, birlikten, şimdikinden çok daha olağanüstü boyutlara varan bir güçlü halk hareketi çıkacağını, örgütlü halk hareketi çıkacağını biliyor. Ama bu konudaki olumsuzluklar somut girişimlerle şimdiye kadar aşılmadı. Partimiz çeşitli vesilelerle girişimlerde bulundu ama bugüne değin bunlardan somut olarak sonuç çıkmadı. Sevinilecek husus, kitlelerde birlik arzusu birlik dayatması alabildiğine gelişti, pekişti. Şimdi önümüzdeki dönemde, 14 Ekim seçimlerinde, solda yeralanların işbirliği için somut görevler bize düşüyor. Kalkıp mikrofonlardan yahut yayın organlarından seçimlerde işbirliği önerileri yapılması yetmez. Bunun hayata geçirilmesi için uğraşmak gerekir, somut öneriler getirmek gerekir. Birliği, beraberliği ve dayanışmayı devamlı dile getiren ama bunun ajitasyonundan ileri gitmeyen, somut iş yapmaya geldiğinde hiçbir işe yanaşmayan eğilimlerin, yanlış eğilimlerin üstesinden gelmek, onları somut işbirliği yapmaya zorlamak somut işbirliği platformunda bir araya getirmek gerekir.

Partimiz, hatırlarda olduğu üzere bundan bir ay önce Türkiye İşçi Partisi'ne çeşitli alanlarda olduğu gibi, seçimlerde de işbirliği önerisi çıkarmıştır. Ondan bu yana herhangi bir cevap gelmiş değildir. Biz halkımızdaki işbirliği eğilimlerinin ve güdüsünün olumlu yolda gelişmelere yol açmasını diliyoruz. Türkiye İşçi Partisi'nden seçimlerde işbirliği için olumlu cevap gelmesini bekliyoruz. Bunun dışında, gene Partimiz solda yeralan çeşitli eğilimlerle somut işbirliği için ilişkiler kurmuştur ve onların da seçimlerde işbirliğine katılmaları, ortak bir program çerçevesinde birlikte çalışılması için tavırlarını göstermeleri istenmiştir. Onlardan da olumlu izlenimler elde ediyoruz. Ve bu konunun gelişeceğine inanıyoruz.

Ancak orta yerde Partimiz açısından bir handikap olduğu kuşku götürmez. Partimiz her zaman bu konuda —ve çeşitli konularda— işbirliklerini savunmuştur. Hatırlardadır 1977 Aralık mahalli seçimlerinde de gene solda olanların somut işbirliği için çeşitli çevrelerle temasa geçmiştir. Bunlardan —bazı olumlu meyvalar dışında, sözgelimi Diyarbakır Belediye Başkanı seçimi ve birkaç yer dışında— olumlu sonuç aldığımız söylenemez. Böylesine işbirliklerinden devamlı kaçınanlar, şimdi de çeşitli kuşku emareleri gösterebilirler. Çünkü şimdiye değin yapılan birlik beraberlik girişimlerde, özellikle demokratik platformdaki girişimlerde herkes kendi bildiğini okumak doğrultusunda inatcılık yapmıştır ve karşısındakilerin içtenliğine hiçbir zaman güvenmemiştir. Ülkemizde birlik açısından şimdiye değin somut ve olumlu tecrübeler olmadığı için bunun bir ölçüde doğal karşılanması mümkündür. Üstelik demokratik platformda süregiden birlik çabalarının gelişmemesi için çeşitli başka faktörler de mevcuttu. Ama şimdi seçimler gibi önemli bir mesele vardır. Bu doğrudan siyasi bir meseledir ve siyasi çizgileri, Partileri doğrudan ilgilendirmekte, en önemlisi de, demin açıklıyageldiğim nedenlerden ötürü halkımızın çıkarlarını birinci derecede ilgilendirmektedir. Bugün hiç kimse yeni bir MC istememektedir. Bunu göstermenin yolu da MC'cilere karşı azimli ve kararlı geniş bir halk kitlesinin beraberlik ve dayanışma içinde olduğunu ispatlamaktır. Bu noktada bizim dışımızdakilere de görev düşmektedir. Bizim içtenliğimizle bizim yapıcılığımıza paralel bir şekilde başkalarından da tavır beklemek hakkımızdır.

Sözgelimi Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ'den farklılığını somutlamak için; ki TÜRK-IŞ kendisini her zaman siyasetler dışı ve üstü ilân etmiştir, ki doğrusu da budur—, her zaman siyasi bir örgüt olmadığı halde siyasi bir tavır almasını bilmiştir. Aldığı karar doğru veya eğri onu tartışmıyorum, ama bunu yapmıştır. Her seçim öncesinde —ki bu sosyal demokrasiyi desteklemek biçiminde olmuştur bu— her seçim öncesinde toplanmış ve **«ben şunu destekliyorum!»** demiştir.

Şimdi önümüzdeki seçimlerde de kuşkusuz bu geleneğini sürdürecektir DİSK. Ve sürdürmek zorundadır. Bu konuda yuvarlak geçiştirmeler mümkün değildir. Çünkü hep somut olmuştur tavrı şimdiye kadar, ve orada somut olmak zorundadır. Peki, şimdiye kadar yaptığı gibi DİSK sosyal demokrasiyi destekleme kararı alabilir mi? Her halde hiç kimse, DİSK'in başında bulunan hiç kimse DİSK'li işçilerin büyük tepki göstereceği bu kararı almak çesaretini kendisinde bulamaz bulamıyacaktır da, Sosyal Demokrasiyi hangi gerekçeyle olursa olsun DİSK'in desteklemesi mümkün değildir.

O halde ne yapacaktır DİSK? Sosyal demokrasinin dışında olup kamuoyunda sosyalist diye bilinen, solcu diye bilinen partiler vardır. Bunlardan birini mi seçecektir? **«Ben şunu destekliyorum!»** mu diyecektir? İçinde bulunduğumuz şartlarda —kuşkusuz ki biz doğru politikamızın birlikçi politikalarımızın yeğ tutulmasını ve desteklenmesini isteriz— ama, içinde bulunduğumuz şartlarda seçimlerde işbirliğinin desteklenmesinden yanayız. Onun için de, kardeşlerim, onun için de DİSK'e çok önemli bir görev düşmektedir. DİSK işçi sınıfımızın ilerici sendikal örgütü olarak ülkemizde halkın güvencesini ve saygını kazanmış ender örgütlerden birisidir. Geçmişteki mücadelesi ile bunun somut kanıtlarını vermiştir. Partimizin kuruluş yıldönümü olan 16 Haziran'dan 4 yıl önce, demokrasiyi savunmak için göstermiş olduğu büyük direnişi ile demokrasi mücadelesinin fiili öncüsü olduğunu ispatlayan işçi sınıfının başını çekmiştir. Daha sonra Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin tarihin çöplüğüne atılmasında DİSK kararlı ve güçlü eylem getirmiştir.

Bütün bunlar işçi sınıfımızın ve DİSK'in toplumumuzdaki gücü, önemi ve saygınlığı için kanıtlardan sadece bir kaçıdır. Şimdi böylesine siyasi olaylara gebe olduğumuz ortamda DİSK yönetimine önemil bir sorumluluk düşmektedir, önemli bir yükümlülük düşmektedir. DİSK siyasi örgüt değildir ama siyasi tavır almasını bilmiştir, ister istemez alacaktır. Bu ortamda DİSK'in yapması gereken şey, seçimlerde CHP'nin solunda kalanların işbirliklerinin sağlanması için, seçimlerde ortak mücadele verilmesi için aktif katalizör rol oynamaktır. Siyasi güçlerin birliğini, beraberliğini sağlamak için onları bir araya toplamakta aktif görev almalıdır DİSK. Bu mümkündür!

Kardeşlerim,

«DİSK bir sendikal örgüttür, boyunu, boyutunu aşan işler yapmamalıdır!» gerekçesiyle bu çok önemli görev savsaklanamaz. Kuşkusuz ki, bizim savunageldiğimiz sosyalist birlik meselesi kotarılmış olsaydı ve anti-faşist güçlerin elbirliği gerçekleştirilmiş olsaydı, DİSK'e böylesine bir görev düşmeyebilirdi. Ama içinde bulunduğumuz ortamda, bu konuda birliği sağlayıcı, toparlayıcı olmak görevi DİSK'e düşmektedir. Ve DİSK yönetiminin bu konuda avantajları da vardır. Bugünkü DİSK yönetimi siyasi çizgilerden şuna veya buna angaje olmuş değildir. Bir takım gerici basın DİSK Genel Sekreteri'nin ve bazılarının TSİP taraflısı olduğunu yazmaktadır. Bunun böyle olmadığı bilindiği halde onlar öyle yazmaktadır. Neden böyle denmektedir? Çünkü Partimiz baştan beri bilime sadakati ile doğru politika izlemesini bilmiştir. Bilimin gösterdiği yol bellidir. Ve DİSK yönetimi de bu doğrultuda davrandığı için söyledikleri bizimkilere çok benzemektedir. O nedenle de pek çok çevre için DİSK yönetiminde TSİP'in etkin olduğunu söylemektedir. Ama böyle olmadığı bilinmektedir. Fakat orta yerde elverişli bir durum var. Demek ki doğru şeyler söylenebiliyor, DİSK yönetiminde. Üstelik bu DİSK yönetimi, kimseye, şu veya bu siyasi akıma angaje olmadığı için de seçimlerde işbirliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynayabilir.

DİSK yönetimi şimdiye değin, işe başlamasından sonra geçen bir buçuk yıl süresince «tarafsız», —sosyalist hareket içinde «tarafsız»— kalmayı denemiştir. Ama sosyalist hareket içinde «tarafsız» kalınarak fazla bir yere gidilemiyeceği de son 1 Mayıs olayları ile açığa çıkmıştır. Bu «illa da taraf olacaksın!» anlamına gelmez. Biz doğru politikamızın er geç bütün kitlelerde ve örgütlerde egemen olacağına eminiz, çünkü bilim emrediyor biz söylemiyoruz.

Ama içinde bulunduğumuz şartlarda DİSK şimdiye kadar sosyalist çizgiler dışında, kenarında, yahut üstünde duran «tarafsız» politikasını, sentezci birlik politikasına çevirerek taraflılığa

(Devamı onbirinci sayfada)

İşçi Sınıfımızın Örgütlü Siyasal Mücadelesinde Kutlanan 5 Yıl

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi geçtiğimiz hafta içinde (16 Haziran) 5 yılını tamamladı ve 6. mücadele yılına başladı. Bu beş dolu yılın kapsamlı bir değerlendirmesine kuşkusuz ki, mücadelemizin bu aşamasında ne imkân var, ne de gerek. Sadece genel hatlarıyla bile ele alındığında, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5 yılı aşan mücadele tarihi, hem genel sosyalist hareketimiz hakkında yeterince bilgi veriyor, hem de geleceğe ilişkin görevlerimizin belirlenmesini sağlıyor. Bu nedenle, bundan önceki sayılarımızda bu genel değerlendirmeyi yapmaya çalışmış, TSİP'in politikalarının ve siyasal hayatımızdaki etkinliğinin boyutunu tesbit etmeyi denemiştik.

Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ın deyimiyle «Beş Onurlu Yıl», 16 Haziran günü Ankara'da yapılan bir salon toplantısıyla kutlandı. Selim Sırrı Tarcan Kapalı Spor Salonunda yapılan toplantıya, Türkiye'nin her yanından gelen dört bini aşkın bir partililer topluluğu, konuklar ve Ankara'nın çeşitli bölgelerinden gelen emekçiler katıldı. Parti kitlesi, salonda TSİP'in mücadele tarihini bir kere daha somutlarken, Parti'nin geleceğinin de hangi sağlam temellere yaslandığını kanıtladı. 5 yılın yorgunluğu değil biriktirdiği coşku, üstesinden gelinen parti görevlerinin hoşnutluğu değil gururu, yerine getirilemiyen görevlerin ezikliği değil azmi... Parti kitlesinin dile getirdiği ve bizzat yaşadığı duyguda bunlar birleşiyordu.

Toplantı hazırlıklarıyla salona Partinin tarihinden köşe taşları taşınmıştı. Şehitlerimiz aramızdaydı ve en az bizim kadar onlar da sosyalist hareketimizin geleceğine güvenle bakıyorlardı. Anılarımız sloganlaşmış, kırmızı pankartlara toplanmıştı ve bize kendimizi bir kere daha hatırlatıyorlardı.

Herkes, 5 yılın özetlenerek yeniden yaşandığı bu toplantıda, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, «partilerden bir parti» olmadığını, bir kere daha ve bu Parti'nin kitlesini yakından izliyerek öğrenme olanağını buldu. Toplantı TSİP'in sosyalist ve demokratik mücadelemizde üstlendiği misyonun progŕam satırlarında kalmadığını ve Parti hayatına dönüştüğünü, Partinin politikalarının, sadece formülasyonlar düzeyinde kalmadığını ve binlerce militanın katılmasıyla zengin bir dinamik haline geldiğini de kanıtladı.

Parti'nin örgütsel yapısı ve üye niteliği, eğer Türkiye Sosyalist hareketinin bütününe göre belli bir ileri düzeyi ifade ediyorsa bu, TSİP'in, daha kuruluşu ile birlikte başlayan doğru bir politik hattı ve bilimsel politikalar bütünlüğünü ifade eder. Çünkü TSİP, ne kimileri gibi, Türkiye'deki işçi hareketinin tarihini kendi örgütsel ipoteği altına alma gayreti içinde olmuştur, ne de bir başkalarının yaptığı gibi, tarihimizin olumluluğunu pabuç gibi giyip, olumsuzluğunu görmezlikten gelme yanılgısına düşmüştür. Tam tersine, kendisiyle başlayanın, işçi hareketinin siyasal mücadele geleneği değil, bu geleneğin yeniden ve bilimsel temellere oturtulması olduğunu söylemiştir. Söylemekle yetinmemiştir, bunu kanıtlamıştır da. Ve kutlama toplantısında somutlanan nitelik, sadece parti militanlarının niteliğinden kaynaklanmıyordu. Her şeyden önce, Parti kitlesini nitelikli ve güçlü kılan, Partinin izlediği hat ve temel politikaları idi. Kitleler içinde yankı bulan, kitlelerin belli bir tarihi dönemdeki somut isteklerini dile getiren parti politikaları idi. Kuşkusuz TSİP'li olmanın ifade ettiği kişisel nitelikler de vardır ama, TSİP'i sosyalist hareketimizde sağlam bir çekirdek haline getiren, politikalarının, örgütsel yapısının ve üyelerinin oluşturduğu bütünlüktür.

Türkiye'de işçi hareketinin siyasal örgütlenme plânında TSİP'le birlikte önemli değişiklikler geçirdiğini görmek ve bundan gerekli dersleri çıkarmak, genel olarak sosyalist hareketimizin, kaçınmaması gereken bir görevi haline gelmiştir. Görüldü ki, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin parti kitlesi, siyasal örgütlememizde, tarihi olarak yeni bir aşamayı temsil ediyor. Bu örgütsel yapı, sosyalist hareketimizin gelecekte alacağı zorunlu biçimin örneğini de veriyor.

Parti topluluğu toplantının açış konuşmasını yapan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ı dakikalarca ve ayakta alkışlarken, esasında, Türkiye sosyalist hareketi için açılan perspektifi onayladığını da somutlamış olmaktaydı. Çünkü, TSİP'e inananlar ve onun mücadelesine omuz verenler, sosyalizm davasına yürekten bağlılıklarını, bu yönde hiçbir özveriden kaçınmadıklarını ve kaçınmayacaklarını, proletarya enternasyonalizmi düşüncesine olan sarsılmaz inançlarını ve bundan doğan her türlü görevin inançlı birer sıra neferi olduklarını toplantıda dile getiriyorlardı. TSİP'i bugüne getiren o militanlar topluluğu, sosyalist siyasal mücadelede dünden devraldığımız boşlukları doldurmaya çalışan, Partisi'ni birliğin ve mücadelenin yıkılmaz bir kalesi olarak ören, üstlendiği görev ve sorumluluğun tarihi önemini kavrayan ve parti hayatını bu çerçevede düzenlemesini bilen bir topluluktu. TSİP'le birlikte Türkiye'de, sosyalist siyasal mücadelenin bilimsel kavramları yeniden düzenleniyor ve gerçek içeriğine kavuşmuş oluyordu.

Salonu partizanlar doldurmuştu!

Toplantıda, «Toplumun demokratikleşmesinde işçi sınıfının tarihsel rolü ve solda birlik» konulu bir panel düzenlendi. Halit Çelenk'in yönettiği Panel'e TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, Avukat Emin Değer, Gazeteci İlhami Soysal, TÜM-DER Genel Başkanı Nizamettin Barış, DİSK adına Mehmet Yıldırım ve Halkevleri'nden Akın Birdal katıldılar.

Toplantı Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin siyasal hayatımızdaki yerinin ve işlevinin artan bir önem kazanacağını da vurguladı. «Kitle Çizgisi, Kitle Partisi - Türkiye Sosyalist İşçi Partisi» sloganı, partililerin bu önemi kavradıklarını özetlemekteydi. Sınıf partisinin kitlesel karakterini pekiştirmek, sosyalist birliğin öncüsü ve mihveri olan TSİP'i, bu sonuçları kısa vadede elde edecek güce ulaştırmak acil parti görevlerinin başında gelmektedir. TSİP'in kendi örgütsel çerçevesini genişletmesinin ötesinde bir anlamı olan yığınsallaşması, birliğin de hareket ettirici gücü olarak görülmelidir. Toplantı, TSİP'in bu görevi bütün yönleriyle bilince çıkardığını kanıtladı.

Ve Parti Gecesi'nde, «Beş Onurlu Yılın» savaşçıları, yoldaşlığın, kardeşliğin sevincini yaşadılar. Söylenen türkülere, oynanan oyunlara katıldılar. Yaşanan, ve kutlanan, sadece Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin beş yılı değildi. TSİP'liler, partili yaşamları boyunca kendi sevinçlerini tümden sosyalist hareketimizin sevinci olarak yaşamayı öğrenmişlerdi. Kendi günlerinde bile sevinçleri, sosyalizm davasına gönül vermiş olan herkesin sevincini içeriyordu.

Yaşamlarından kendilerine pay ayırmalarına gerek yoktu TSİP'i bugünlere getirenlerin. Çünkü onlar, kendilerini sosyalizmin ortak davasına adamış olmanın onurunu her şeyin üstünde tutuyorlardı.

Kaçmaz'ın Konuşması(devam)

çevirebilir. Bu, şunu veya bunu tutması değildir. Birliği tutmasıdır, sadece bunu yapsın. Önerimiz son derece somuttur. Şimdiye kadarki «gelin birlik olalım, dayanışalım hep beraber mücadele edelim» şeklinde çeşitli çevrelerde yükselen soyut çağrılar gibi değildir. DİSK yönetimi düşünmeli taşınmalı ve dediğimiz doğrultuda tavır almalıdır. Seçimlerde CHP'nin solunda kalanların, seçime katılsın katılmasın, işbirliğinin sağlanması için, somut bir çalışma programı etrafında bir araya gelmeleri için teşebbüse geçmelidir. Onları temsil edenleri toplamalıdır, kendisi buna katılmalıdır ve kendisi de böylesine bir birliği destekleyeceğini bu birliğin ortaya çıkartacağı seçim çalışmalarını ve adayları destekleyeceğini ilân etmelidir ve bunu yerine getirmelidir.

DİSK bu konuda avantajlıdır, neden? Çünkü bu gün ileri işçilerin büyük ölçüde birliğini —sendikal anlamda— DİSK temsil etmektedir. Sosyalizme gönül vermiş, ilerici, devrimci ne kadar işçi varsa, şu veya bu eğilime mensup olsun, DİSK'in çatısı altındadır. Bu nedenle böylesine bir işbirliği, böylesine bir seçim ortaklığı çağrısına karşı hiç kimse kolay kolay «hayır» diyemez. Velev ki, işçi sınıfından teçrit olmayı göze alsın, zaten o da yanlış politikasının cezasını çeker gider. İşçi sınıfının sendikal birliği, bu konuda ortak çalışmanın, işbirliğinin güvencesi olabilir, olmalıdır. DİSK bunu sağlamalıdır.

Kardeşlerim,

Önümüzdeki seçimlerin önemini bile bile vurguladım. Şimdi siyasi açıdan nisbeten durağan bir dönemden sonra güçlü bir politik çalışmalar ortamına gireceğiz. Ama biz bugünden başlayarak kolları sıvamak zorundayız. Biz burada somut önerimizi dile getiririz, ama somut önerilerimizin hayata geçirilmesi için teker teker çaba göstermek zorundayız. Bizim söylediğimiz doğrudur. Çünkü Türkiye şartlarından kaynaklanmaktadır. Çünkü bilim böylesini gerektirmektedir.

Seçimlerde önerdiğimiz işbirliği politikasının hayata geçirilmesi için buradan gider gitmez bütün Türkiye sathında görev görmek, bunun ortamını yapmak ve tereddütlü davranacak, çekimser kalacak, konuya gereken önemi vermeyecek herkese karşı bütün halkın o seçimlerde işbirliği talebini zorlatmak için çaba göstermeliyiz. Dernek şubesinde, sendika şubesinde dışımızdaki part rin teşkilatlarında nerede olursa olsun köyde, kahvede, mahallede, fabrikada, işyerinde, nerede olursa olsun bunun gereğini söylemli, soyut laflardan kaçınarak somut önerimizi kitlelere mal etmeyi bilmeli ve bu konuda DİSK'in teşebbüse geçmesini sağlayacak ortamın yaratılmasına çalışmalıyız. Biz Parti Merkezi olarak merkezi çalışmaları yerine getireceğiz. Kuşku duyulmasınki seçimlerde işbirliğinin sağlanması için elimizden geleni ardına koymayacağız. Ama önemli olan halkın istediğinin dile gelmesidir. Ve bu halkın isteğinin hangi kanaldan olursa olsun, hangi yaratıcı şekilde olursa olsun gerçekleşmesi, dile gelmesi, sorumlulara kadar yükselip onlara gereğinin yaptırılması için zorlanması, mutlaka bizlerin tek tek en basit Parti üyesinin sempatizanın görevidir, ödevidir. Bunu yerine getirmekle yükümlüyüz.

Kardeşlerim,

Azimli kardeşlerim, fedakâr kardeşlerim, bilime inanan kardeşlerim! 5 onurlu yıl boyunca Partimizin bayrağını yücelerde tutmasını bildiniz. Emekçi halkın, işçi sınıfının sevgisini, saygısını ve desteğini kazanmasını bildiniz. Her geçen gün yığınlara gerçek kurtuluş yolunun gösterilmesinde öncü rol oynamayı bildiniz. Örgütlü siyasi mücadelenin, bunca boş geçen yıldan sonra örgütlü siyasi mücadelenin ne demek olduğunun anlatılmasında emek sarfettiniz, iğne ile kuyu kazarcasına sabırla, fedakarlıkla bunca olumsuz şartlardan geçerek Partimiz'i bu güne getirmeyi bildiniz, becerdiniz, sağolun!

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı olarak ve TSİP yönetimi olarak kıvanç duyuyoruz. Geçirmiş olduğumuz 5 onurlu yıldan sonra geleceğe güvenle bakışımızda yegane dayanağımız sizsiniz.

İşçi sınıfının kurtuluşu yolunda, iktidar mücadelesi yolunda partisinden başka silahı olmadığını ispatlayan sizler, çok sağolun!

ŞAN OLSUN TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ'NE!
ÇOK YAŞASIN SOSYALİZM!

ÖRGÜTSEL BİRLİĞİN TEMELİ İDEOLOJİK BİRLİKTİR

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Türkiye İşçi Partisi'ne yaptığı siyasal işbirliği önerisi, TİP tarafından reddedildi. Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu, TSİP Genel Yönetim Kuruluna geçen hafta başında gönderdiği bir mektupla, iki partinin «süratle birleşmesi»ni arzu ettiğini, geçmişte bu yoldaki çabaları TSİP'in yarıda bıraktığını söyleyerek TSİP'i «TİP'in örgütsel varlığı ve temel politik çizgisi etrafında»... «birleşmeye»... böylelikle TİP'in «güçlendirilmesine katkıda bulunmaya» çağırdı.

Türkiye İşçi Partili arkadaşların bir türlü anlayamadıkları şey, birleşme ile iltihak'ın birbirinden ayrı şeyler olduğudur. Sosyalist hareket içindeki bir parti, diğerine niçin iltihak eder? Şayet o partinin programını, temel politik çizgisini ve bunlara dayalı politikalarını kendisinden daha iyi, daha doğru buluyorsa, o partiyi hareketin merkezi siyasal otoritesi olarak görüyorsa, bu durumda böyle düşünen partinin yapacağı bilimsel ve dürüst davranış gidip o partiye katılmaktır.

Böylece, «iltihak» sorununun özü ideolojikdir. Bu ise programda somutlanır. İşçi sınıfı partisi olma iddiasındaki partilerden birisinin programı doğrultusu ve politikaları o denli doğrudur ki, bu sosyal pratik içinde kendisini boyuna doğrulamakta ve sözkonusu parti güçlenmekte, gelişmekte ve harekete öncülük etmektedir. Bu durumda, diğer partinin gidip o partiye katılması ve bunun için de herhangi bir çağrı beklememesi gerekir. Çünkü sosyalist mücadele bir gurur, onur ya da duygu meselesi değil, herşeyden önce bir İLKE meselesidir, bir İDEOLOJİ meselesidir.

Bir partinin yekdiğerine iltihakı sorunu genellikle bir nicelik meselesi sanılır. Oysa sorunun özü niteliktir, yani ideolojiktir. TSİP'in TİP'e ya da TİP' in TSİP'e katılması için ideolojik bakımdan birisinin diğerinin programını tümüyle benimsemesi gerekir. Oysa iltihak çağrısında bulunan TİP'in programını TSİP benimsemiş değildir ve buna bilimsel olarak imkân yoktur. Çünkü:

● TSİP ile TİP'in programları ve temel politikaları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, TİP programı «sosyalist devrim» lâfzını taşıyan fakat önüne koyduğu görevleri itibariyle daha çok bir «ileri demokrasi programı»na yakın olan, eklektik bir yapı arzeden, genelinde muğlak kalan bir programdır.

Buna bağlı olarak, TİP'in temel politik rotasında iktidar karakteristiği olarak devrimi mi öngördüğü, yoksa ileri demokrasiyi mi yeğlediği belli değildir.

Bu bulanıklık nedeniyle, TİP programıyla hem sosyalist devrimi savunmak, hem ileri demokrasiyi öngörmek, ya da bir çeşit demokratik devrimi sosyalist devrim sanmak mümkündür. Nitekim de öyle olmaktadır. TİP'in programı, kendisinin zikzaklarının ve partide farklı görüşlerin savunulmasının kaynağıdır. Örneğin, «Demokratikleşme İçin Plân» bir çeşit ileri demokrasi plânıdır. Hatta onun da gerisinde, CHP ile yapılabilecek bir koalisyonun programı izlenimi vermektedir. Şayet bu «Plân» sadece bir ekonomik-sosyal ve istatistik araştırma değil de, bir hedef ise, bu hedefin TİP programı ve stratejisindeki yeri nedir? Yani TİP programının gerçekleştirilmesinden önceki bir ara (geçiş) iktidarının planı mıdır? Yoksa sadece bir temenni midir? Bu plan'ın uygulanması CHP'den beklenmediğine göre, plan nasıl bir iktidar bileşimi tarafından gerçekleştirilecektir? Bu noktalar henüz belirsizdir.

Eğer işçi sınıfı öncülüğündeki iktidara geçiş için bir basamaksa, yani bir çeşit «asgari program»sa bu durumda TİP programının niteliği nedir? TİP programındaki demokratik görevler, «Demokratikleşme İçin Plan»da öngörülen bir ara aşamada mı yerine getirilecektir? Böyle olacaksa, TİP programının sosyalist devrim programı olması nasıl mümkündür? Şayet böyle değilse, yani iktidar sürecinde önce «Demokratikleşme İçin Plan» uygulanıp, sonra sosyalist devrime geçilecekse TİP «aşamalı devrim» konusunda savunageldiği görüşlerini nasıl izah edecektir? Kaldı ki öyle bile olsa, önce «Demokratikleşme İçin Plan»ın uygulandığı aşamadan sonra, TİP programı bir «sosyalist devrim» (sosyalist inşa) olarak uygulanacaksa, bu aşama —programda yazılı haliyle— sosyalizmi temsil etmeye yetecek midir?

Aynı konuda bir başka çelişik durum da şudur: TİP programı tekelci sermaye olgusuna ve sosyal devrimin asıl ana hedefinin tekelci sermaye olması konusuna açıklık getirmemiş, «büyük burjuvazi» kavramı altında bir genelleme yapmış iken, «Demokratikleşme İçin Plan» kendi türünde bir anti-tekelci plandır. Anti-tekelci iktidar hedefi ile kapitalizmin tümden ortadan kaldırılması hedefi arasındakı bağlantılar nedir?

Ayrıca «Demokratikleşme İçin Plan»ı uygulayacak iktidarın sınıfsal biçimi, ve böyle bir iktidarın hangi yollardan gerçekleşeceği bu planı uygulayacak siyasal üstyapının işçi sınıfı ilkelerine göre mi oluşacağı, bilimdeki devlet, devrim ve iktidar ilkelerinin «Demokratikleşme İçin Plan»ın iktidar mekanizmasında sözkonusu olup olmayacağı, ya da hangi aşamada bilimin öngördüğü devletin oluşacağı, oraya nasıl geçileceği, hangi yollardan burjuva üstyapı mekanizmasının yerini, bilimin öngördüğü üstyapı aygıtının alacağı belirsizdir.

● Bilindiği gibi bir başka önemli konu da ulusal sorundur. Bu noktada ulusların kendi geleceklerini tayin hakkı ilkesinin vurgulanarak, ortak mücadelenin zorunluluğunun dile getirilmesi ideolojik birlik için yeterli olamaz.

Bu ilk ve yetersiz yaklaşımların bilimsel olarak ele alınıp somutlanması, doğru tesbitlerin ve hatta terimlerin yapılması ve aynı zamanda işçi sınıfı partisi açısından örgüt sorununun ele alınması gibi konular ideolojik ve örgütsel birlik için hayati noktalar arasında çok önemli bir yer tutmaktadır.

Keza cephe ve güçbirliği meselesinin de ulusal demokratik hareketle bağlantılı olarak ele alınması, Parti ve cephe ilişkileri, ortak mücadelenin somutunu, stratejisini ve taktiklerini belirlemek için görüş birliğine varılması gereken temellerdir.

İlk yaklaşımlar aşılıp, bu önemli noktalarda ideolojik birlik sağlanmadan örgütsel birlik yolunda adım atılamaz. Çünkü ulusal sorun bir taktik ya da stratejik sorun değildir. İşçi sınıfı biliminin kopmaz bir parçası olan enternasyonalizmin en fazla somutlanması gereken alanıdır. Yani ilkesel bir sorundur. Bellidir ki, işçi sınıfının uluslararası ve ulusal birliğini bütün-parça ilişkisi halinde görmek, ya da dünya sosyalist sisteminin yerini, dünya devrimci sürecinin bütünlüğünü savunmak enternasyonalist olmaya yetmez. Bu genellerin aşıldığı ve konunun somutlandığı nokta, asıl ayıraç noktası, ulusal sorun önünde takınılan tavırdır. Konuya ilkesel ve bilimsel yaklaşmayan, sağlıklı çözüm önermeyen bir işçi sınıfı partisi, bu konudaki pratiği de yönlendiremez, doğru stratejik hattını ve ona bağlı politikalarını da çizemez. Konuya bilimsel ve ilkesel yaklaşan, sorunda sonuna kadar enternasyonalist tavır izleyen işçi sınıfı sosyalistlerinin tutumunu «açık arttırmaya katılmak» diye yorumlayan ve bu konuda egemenlerin yarattığı tabulardan çekinen bir yaklaşım işçi sınıfı partisinin tutumu olamaz. İşçi sınıfı sosyalizmin bu konuda gösterdiği ilkesel ve bilimsel (enternasyonalist) duyarlık, sübjektif yorumlarla küçümsenirse ideolojik birliğin sağlanması güçleşir.

● Gene, diğer bir konu olan örgüt meselesinde bilimin öngördüğü genel doğruların her iki tarafça da benimsendiği ortaya çıkmakla birlikte, üyelik kavramında ve partiye kimlerin üye olabilecekleri, hakları kısıtlanmış olan emekçilerin konumları hakkında görüş birliğine ihtiyaç vardır.

● Güncel bakımdan önem taşıyan ve daha uzun yıllar sosyalist hareketi ve ülke politik yaşamını yakından ilgilendirecek olan bu nedenle temel politikaların belirlenmesinde görüş birliğine varılması gereken sosyal demokrasi konusunda da, bilimin gösterdiği genel doğrularda aynı görüşlerin taşındığı ortaya çıkmış, fakat Türkiye somutunda yerli sosyal demokrasinin bileşimi, sınıfsal ayrışımları, onun faşizm önündeki tutumu, muhtemel gelişmeleri gibi noktalarda taraflar arasında yeterli bir fikir ortaklığı bulunmadığı anlaşılmıştır.

Görüldüğü gibi program, devrim, iktidar, cephe, ulusal sorun ve hatta yerli sosyal demokrasinin özgül karakteristikleri gibi hayati noktalarda görüş birliğinin bulunmaması, partilerden birisinin diğerine iltihakını imkânsız kılan başlıca politik etkenlerdir. Türkiye'yi orta gelişkinlik düzeyindeki kapitalist bir ülke görmek, tek devrim süreci benimsemek, ulusların kendi kaderlerini tayin ilkesini savunmak gibi ortak noktalar, ideolojik birlik için yetmez.

Dünya devrimci sürecinin bileşenleri, dünya sosyalist sisteminin öncü konumu, dünyaya bakışın genel nitelikleri gibi konularda aynı «evet'leri taşımak, ya da Türkiye'ye en genel fakat yeterince somut olmayan bakışlardaki yakınlıkları görmek, gene aynı şekilde sağ ve «sol» kanat revizyonizmi, reformizm, milliyetçilik gibi hayır'larda ortak görüş savunmak, ideolojik birlik için ancak başlangıç olabilir, fakat birliği somutlamaz.

İki parti arasındaki genel anlamda görüş yakınlıklarının ve dünyaya bakışta görüş birliğinin bulunması, zaten onların görüşmelere başlaması için yeter nedenlerdir. Ama bu görüşmelerin bir programda somutlanması ise Türkiye özgülündeki ideolojik birlik ihtiyacının gereğidir. Taraflar ideolojik kapsamda ancak beş toplantı yapabilmişler, ve bu kısıtlı sınırlarda da ancak temel meselelerde birbirlerinin ne düşündüğünü öğrenmek, hattâ ilk yaklaşımların ne olduğunu görmek ile sınırlı kalmışlardır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, görüşmelerin başında her oturumun ortak tutanaklarla saptanıp imzalanmasını önermiş, fakat TİP tarafı bunu kabul etmemiş, görüş birliği iyice belirginleşirse, iki partinin birleşebilecek düzeyde bir ideolojik birlik içinde oldukları anlaşılırsa, ancak o zaman ortak tutanaklara geçilebileceğini söylemiştir. Resmi tutanaklara ve yazılı metinlere geçmek için TİP'in öngördüğü düzeye varılmamış olması dahi, iki parti arasında ideolojik birliğe ulaşılmadığını gösterir.

İşte bütün bunlardan dolayı, TİP'in Nisan ayında bir ara protokol örneği getirerek TSİP'in TİP'e katılmasını önermesi ve meseleyi iki sendikanın birleşmesi şeklinde basite indirgemesi, —görüşmelerde TİP programı dahi ele alınmamışken— TİP programını etrafında birleşilebilinecek bir program olarak sunması diyalogların nihai olarak kesilmesine yol açmıştır. TİP'li arkadaşların önerdikleri protokolde, TİP'in programının ve o programı simgeleyen adının aynı kalması, buna karşılık TİP tüzüğünde değişiklik yapılarak yönetim organlarının genişletilmesi, TSİP'den gelecek bazı arkadaşlara TİP yönetiminde «iskemle verilmesi» gibi bilimle ve ilkelerle bağdaşmayan öngörüler bulunduğu, TSİP yöneticileri ise meseleyi iki sendikanın birleşmesi olarak değil, ideolojik birlik temelinde örgütsel birlik olarak anladıkları için bu noktaya gelinmiştir.

Bir noktayı daha yinelemek gerekir görüşmelerin başlangıcında TSİP temsilcileri, TİP programını tartışmak ve düzeltmek ya da genişletmek üzere görüşmelere gelmediklerini, diyaloglarda TİP programının esas alınmayacağını, ortaya çıkacak birleşik partinin programına temel olması gereken konuların saptanarak onların karşılıklı görüşlerle tartışılması gerektiğini vurgulamışlar, TİP tarafına da bunu benimsemesi üzerine, teorik genelde, ve Türkiye özelinde görüşülmesi gereken ideolojik konular alt başlıklarıyla birlikte ayrıntılı bir gündem haline getirilmiş ve görüşmeler bu gündeme uygun olarak başlayıp sürmüştür.

TİP'in getirdiği ara protokol önerisi ise, yeniden bu ortak yönetimi yok sayan ve TİP programını esas sayan bir anlayıştır. Böylece ideolojik birlik için yapılan görüşmeler yok sayılmış, TİP programının kabul edilmesi istenmiştir.

Tersine, tüm TSİP'liler kendi programlarının ve yüksek ideolojik düzeylerinin bilincinde olarak TSİP'e inanmaktadırlar.

Kaldı ki, TSİP, TİP'in programını ayrıntılı olarak eleştirmiştir. Yani TSİP yöneticileri ve üyeleri niçin TİP programını reddettiklerinin bilincindedirler. Ama aynı şeyi TİP ve TİP'liler için söylemek zordur. Çünkü TİP bugüne değin TSİP programını eleştirmiş olmadığı gibi, TSİP'in TİP programına getirdiği eleştirileri de yanıtlayabilmiş değildir.

Bu nedenlerden dolayı TSİP'lilerin TİP programını ve temel politik çizgisini benimsemeleri söz konusu değildir. Şayet öyle birşey olsaydı, TİP yöneticilerinden çağrı beklemeden gidip tek tek ya da toplu halde TİP'e katılırdı.

Sorun, sosyalist hareketin birliği sorunudur, bunun da temeli ideolojik birliktir, somutu ise programdır.

TSİP, sadece TİP'le değil, sosyalist hareket içindeki bütün sosyalist örgütlenmelerle ideolojik birlik temeli üzerinde program somutunda diyalog kurmaya hazır olmuştur, ama hiç kimseyi kendisine katılmaya çağırmamıştır.

TSİP inanıyor ki, iki partinin arasındaki program ve temel politika farklılıkları herşeye rağmen aşılmaz unsurlar niteliğinde değildir. Bilim ve evrensel ilkeler temelinde Türkiye'nin özgül koşullarını ayrıntılı olarak tartışmak, ikna yöntemini sonuna dek sabırla kullanmak yoluyla ideolojik birliğe ulaşmak mümkün...

AHMET KAÇMAZ DAVASI

Genel Başkanın Savunmasından:

«BEN SAVUNMAMI «SUÇ İŞLEMEDİĞİM» NOKTASI ÜZERİNE DAYANDIRMAK İSTEMİYORUM. DEMOKRATİK BIR HAKKA SAHIP ÇIKMAK, DEMOKRASİYİ SAVUNMAK İÇIN NE YAPTIK ONU DİLE GETİRMEYE ÇALIŞIYORUM.»

«BİZ GERÇEKTEN 1 MAYIS'A YIĞINSAL KATILIMIN SAĞLANABİLECEĞİ GÖRÜŞÜNDE OLSAYDIK, SÖZ KONUSU BİLDİRİDE 1 MAYIS ALANINA GİTMEYİ SADECE PARTİMİZLE SINIRLAMAZDIK. İŞÇİLERE, EMEKÇİLERE, 1 MAYIS'IN YAPILMASINI SAVUNAN HERKESE SESLENİR VE ONLARI 1 MAYIS ALANINDA OLMAYA ÇAĞIRIRDIK.»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz hakkında, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nce 1 Mayıs bülteni nedeniyle açılan dâva, geçtiğimiz hafta karara bağlanmıştır. Kaçmaz 1 ay hapse mahkum olduğu dâvanın karar duruşmasındaki savunmasında, özetle şunları söylemiştir:

«Konu ile ilgili görüşlerimi genel hatlarıyla sorgum sırasında belirtmiştim. Burada Mahkeme'nin seyriyle birlikte meydana gelen gelişmeleri de ele alarak kısaca savunmamı yapacağım.

Bilindiği gibi 1 Mayıs tüm dünyada işçi sınıfının gelenekleşmiş demokratik haklarından birisidir. Bu nedenle 1 Mayıs'ın yasaklanmasına karşı çıkmak, 1 Mayıs'ın yapılması için çaba sarfetmek vazgeçilmez bir demokratik görevdir. Nitekim Partimizin yaptığı da bu olmuştur.

Partimiz daha 1 Mayıs'ın yasaklanacağı belirtileri ortaya çıkar çıkmaz, buna tepki göstermiş, eleştirmiş, 1 Mayıs'ın mutlaka yapılması gerektiğini belirtmiş, işçilerin emekçilerin, demokrasiyi savunan herkesin 1 Mayıs'a sahip çıkmalarını istemiştir. Kuşku götürmez ki bu demokratik bir tutumdur. Çünkü 1 Mayıs gösterilerinin, Sıkıyönetim'ce gerekçe gösterilen «yaygın şiddet olayları»yla uzak yakın ilişkisi yoktur. 1 Mayıs'ta işçi sınıfı birlik, mücadele ve dayanışma azmini dile getirip pekiştirir. Ve bunu da kollektif mücadele üslubuna, sınıf disiplinine uygun olarak yapar. Dünyanın hiç bir yerinde 1 Mayıs'la «şiddet olayları» arasında ilişki kurulmamıştır. Ülkemizde de işçi sınıfı, demokrasiyi rafa kaldırmak girişimlerine karşı demokrasiyi savunanların en safında yeralmakta, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması için çaba göstermektedir. Kısacası 1 Mayıs gösterilerinin yapılması demokrasiye zarar getirmez, aksine demokrasinin hayata geçirilmesi sonucunu verir.

İşte bu yüzden 1 Mayıs'ın yasaklanması anti - demokratik bir karardır. Bu nedenle de demokrasiyi savunan hemen herkes bu karara karşı çıkmıştır.

Anti-demokratik bir tutumu eleştirmek ve ona karşı çıkmak yetmez. Önemli olan demokratik bir hakkın kullanılmasının askıya alınmasını önlemek ve böylece bu hakkın gerçekten kazanılmasını sağlamaktır. Bu nedenle de yapılan karşı çıkışlar, yanlış olan yasaklama kararının yanlışlığının anlaşılıp kaldırılmasına yöneliktir ve öyle olmalıdır. Yani sadece eleştirilmekle yetinilmemeli, söz konusu demokratik hakka sahip çıkılmalıdır.

Bu nedenle ben savunmamı «Suç işlemediğim» noktası üzerine dayandırmak istemiyorum. Demokratik bir hakka sahip çıkmak, demokrasiyi savunmak için ne yaptık onu dile getirmeye çalışıyorum. Sonuçta takdir Mahkeme Heyeti'nin olacaktır. Tabi hemen belirteyim ki, suç işlemediğime de inanıyorum.

Hatırlanacaktır, 1964 öncesinde grev hakkı yasallaşmış değildi. Ve yanlış hatırlamıyorsam 1963 senesinde ünlü Kavel grevi olmuştu. Tüm dünyada en doğal hak sayılan grev hakkının elde edilmesinde «Kavel Grevi»nin önemli katkı payı vardır. Oysa işçiler o günkü mevzuata göre yasak bir davranışta bulunmuşlardı. Ama esasında demokratik bir hakkı, ona uygun bir şekilde, yani demokratik olarak savunmuşlardı. Ve bu nedenle de yaptıkları iş demokratikti. Bu örneğe şunun için değindim. Demokrasi mücadelesinde önemli olan mevcut mevzuata göre suç olup olmaması değil, demokrasiye hizmet edip etmediğidir.

İşte bu nedenle Partimiz 1 Mayıs Alanı'nda bulunma kararı aldı. Ama biz bu kararı alırken bunun sembolik bir karşı çıkış olduğunu biliyorduk. Çünkü işçi sınıfı daha yeni yeni yapmaya başladığı 1 Mayıs gösterilerine tam anlamıyla ve sonuna kadar sahip çıkacak ölçüde bu hakkı bünyesine mal etmiş, gelenekleştirmiş değildi. Yani her türlü engellemelere karşı işçiler 1 Mayıs günü yüzbinler halinde caddelere ve alanlara çıkarak bu demokratik haklarına fiilen sahip çıkacak örgütlenme ve davranış seviyesine henüz ulaşmamıştı. Şayet böyle olsaydı ve işçi sınıfımız 1 Mayıs'ı vazgeçilmez bir biçimde özümsemiş bulunsaydı, o zaman ne olursa olsun işçileri, emekçileri, işçi sınıfından yana herkesi 1 Mayıs alanına çağırmak bu doğrultuda davranmak bir görev olurdu. Ama bizim değerlendirmemize göre içinde bulunduğumuz şartlarda böylesi davranışlar emekçi halk içinde olumlu yankı uyandırmayacaktı. İşte bu yüzden Partimiz Parti'yi temsilen Genel Başkan'ın yani benim 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda bulunmamı, 1 Mayıs'ın savunulması açısından en uygun yol olarak gördü.

Sayın savcı geçen duruşmada teşkilatımıza gönderdiğimiz, 1 Mayıs nedeniyle İstanbul'a gelmeyi durdurmalarını isteyen 26 Nisan tarihli telgrafların bir kanıt olamayacağını, bildirinin yayınlandığı 29 Nisan'a kadar geçen süre içinde fikrimizi değiştirebileceğimizi söyledi. Ancak burada gözden kaçırdığı bir nokta var. Çünkü 29 Nisan tarihli Genel Yönetim Kurulu toplantısında, benim Partiyi temsilen 1 Mayıs alanına gitmem kararı alınmıştır. Yani düşüncemizde ve yapmak istediğimizde bir değişiklik olmadığı ortadadır.

Bu durumda söz konusu bildiriyi kaleme alırken, benim, aldığımız kararı değiştirdiğim ileri sürülebilir. Çünkü bildiride kelimesi kelimesine, benim Parti'yi temsilen 1 Mayıs Alanı'na gideceğim belirtilmiş değildir.

Böyle değerlendirmek mümkün değildir. Çünkü biz gerçekten 1 Mayıs'a yığınsal katılımın sağlanabileceği görüşünde olsaydık —ki ancak bu yapıldığında 1 Mayıs'a, onu ne olursa olsun hayata geçirmek şeklinde sahip çıkabilirdi— söz konusu bildiride 1 Mayıs alanına gitmeyi sadece Partimiz'le sınırlamazdık. İşçilere, emekçilere 1 Mayıs'ın yapılmasını savunan herkese seslenir ve onları 1 Mayıs Alanı'nda olmaya çağırırdık. Çünkü bir hakkı fiilen savunanlar ne kadar çok olursa o hakkın korunması o ölçüde mümkün olur. Oysa bildirimizde biz böyle demedik. Deseydik bunun soyut bir çağrı olmaktan ileri gitmeyeceğini biliyorduk.

Bütün bunlardan anlaşılacağı gibi Partimiz 1 Mayıs gibi çok önemli bir demokratik hakkın savunulmasında, bu demokratik hakkın özüne uygun bir biçimde, ne yapılması gerektiyse onu yapmıştır...»

AVUKATLARIN SAVUNMALARI:

Kaçmaz'ın bu dâvadaki vekilleri Avukat Gülçin Yaylıgil ile Avukat Akay Sayılır tarafından hazırlanan savunmada mevcut kanunlar karşısında Kaçmaz'ın mahkum edilmesine imkân olmadığı belirtilmiştir. Bilindiği gibi savcı iddianamesinde Ahmet Kaçmaz'ın 171 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü kanununa göre cezalandırılmasını istemişti. Ayrıca bir önceki duruşmada Mahkeme Heyeti savunmanın, TC Yasasının 311 sayılı suç işlemeye tahrik maddesi de gözönünde tutularak hazırlanmasını istemiştir.

Avukatlar tarafından hazırlanan beş sayfalık savunmada Kaçmaz'ın 171 sayılı kanuna göre mahkum edilemeyeceği şöyle belirtilmişti:

«Sayın savcı, demecin sadece başlığını ve son iki paragrafını ele alıp yazıyı suçlamıştır.

Oysa, bir yazının tümü ele alınmadan; tümceler kendinden önceki ve sonrakilerden soyutlanarak, onlara tek tek anlam yüklemek, böylece yazının tümü hakkında sonuca varmak yanlış bir yöntemdir.

Yazının gerek tümünden, gerek herhangi bir tümcesinden, halkı kanunsuz bir yürüyüş ya da toplantıya tahrik ve teşvik edici bir anlam çıkarmaya olanak yoktur.»

Savunmanın TC Yasası'nın 311' inci maddesi ile ilgili bölümde ise şöyle denilmiştir:

«171 Sayılı yasada, halkı yasaya aykırı yürüyüş ve toplantıya teşvik ve tahriki suç kabul edilmiştir. Özel yasada bu madde varken TCY'nin 311. maddesi uygulanamaz. Prof. Faruk Erem, Türk Ceza Hukuku hususi hükümler cilt 2, sayfa 509'da «Tahrik konusu suç,, muayyen bazı suçlardan ise 311 inci madde yerine ait maddeler tatbik olunur. (Bk. TCK. 172, K. ŞZ. 242, f. 3153)» diyerek, bu görüşümüzü doğrulamaktadır.»

KARAR:

Gerekçeli kararda nedenleri açıklanacağı gibi sanığın suç işlemeye tahrik suçunu işlediği kanıtlandığından eylemine uyan Türk Ceza Yasası' nın 311. maddesinin 2. bendi gereğince, bu eylemle kalabalık bir kentte çok sayıda kişinin yasal olmayan bir toplantıya katılma konusunda tahrik edilmeleri bakımından meydana getirilen gerilim ve günlük yaşam üzerindeki olumsuz etkiler şiddet nedeni sayılarak 15 gün hapis cezası ile cazlandırılmasına, aynı maddenin 2. fıkrası gereğince cezası bir misli arttırılarak BİR AY hapis cezası ile cezalandırılmasına, geçmişte sabıkası bulunmadığı göz önüne alınarak bu cezanın ertelenmesine temyiz yolu açık olarak oy birliği ile karar verildi.

108. Yıldönümünde

ENTERNASYONAL ve Şairi EUGENE POTTİER

Dünya işçi sınıfının en büyük marşı Enternasyonal'i Fransız işçi şair Eugêne Pottier'nin yazmasından bugüne 108 yıl geçti. Bu bir yüz yılı aşkın süre boyunca, Enternasyonal, işçilerin ve tüm devrimcilerin mücadele bayrağı oldu. Sadece belirli anlarda sınıfsal coşkuyu doruğuna yükseltmek için değil, yıkılacak olan kölelik dünyasını ve onun yerini alacak olan sınıfsız toplumu kitlelere somut olarak göstermek için de işçi sınıfının mücadelesinde sonsuz bir sembolik değeri olan bu büyük marş, bir işçi şair tarafından yazılmış olmakla daha da anlamlanıyor.

1848 devriminde barikatlarda dövüşen Eugêne Pottier, daha ondört yaşındayken 1830 devrimi yıllarında «Yaşasın Özgürlük» türküsünü yazıyor ve işçi sınıfının sesini fabrikalardan alanlara yükseltiyordu. Ölümünden sonra yayınlanan «Devrim Türküleri» adlı şiir kitabıyla proleter şairler arasında ilk sıralarda yer tutan Pottier'nin her şiiri, sınıf mücadelesinin sesi olma özelliğini taşır ve bu yönüyle her şiiri, proletaryanın barikatlarında ölümsüzlüğe yükselmiştir.

«Enternasyonal»i her söyleyişlerinde ve yeni bir dünya kurma mücadelesinin her anında işçi sınıfı sosyalistleri Eugêne Pottier adını, bu büyük militanı saygılı bir coşkuyla anacak, Enternasyonal'in sözlerinden olduğu kadar, onun mücadeleci kişiliğinden de güç kazanacaktır.

Enternasyonal

Uyan artık uykudan uyan
Uyan esirler dünyası
Zulme karşı hıncımız volkan
Bu ölüm dirim kavgası.

Yıkalım bu köhne düzeni
Biz başka alem isteriz
Bizi hiçe sayanlar bilsin
Bundan sonra herşey biziz.

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık.

Tanrı paşa bey ağa sultan
Nasıl bizleri kurtarır.
Bizi tüm kurtaracak olan
Kendi kollarımızdır.

Yükselt kurtuluş bayrağını
Zulmü rüzgârlara savur
Körükle devrim ocağını
Tavı gelen demire vur.

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık.

Hem fabrikalar hem de toprak
Her şey emekçinin malı
Tufeyliye tanımayız hak
Dünya emeğin olmalı.

Cellatların döktükleri kan
Kendilerini boğacak
Bu kan denizinin ufkunda
Kızıl bir güneş doğacak

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık.

BALKAN ÜLKELERİ YAZAR ÖRGÜTLERİ TOPLANTISINA KATILAN ROMEN HEYETİ BAŞKANI

CONSTANTİN CHİRİTZA ile RÖPORTAJ

Balkan Ülkeleri Yazar Örgütleri Toplantısına katılan Romen delegasyonu başkanı Constantin Chiritza, BİRLİK'in sorularını şöyle cevaplandırdı:

— Ülkeniz edebiyatına ilişkin bilgi verir misiniz?

— Sosyalist ülkelerde edebiyat devlet sorunudur. Buna paralel olarak herhangi bir yazar da aynı durumdadır. Yazar ve devletin ortak amaçları vardır. Fikir olarak militan bir yapı üzerine kurulu olan edebiyatımız toplum için olduğundan, başka edebiyatlara göre daha sorumludur. Şöyle ki: Yazılar yazıyoruz ve başka edebiyatçıları izliyoruz; bunları yaparken, toplum için olmayanı kabul edemeyiz. Bir kaç konu var ki bunların hep aleyhinde yazarız, bunlar faşizm, ırkçılık, şiddet, şovenizm, pornografi gibi konulardır. Başka ülkelerin edebiyatına da böyle bakarız.

Edebiyat fikrimiz toplum eğitimini esas alır.

1) İnsanın olumlu, güzel yanlarını, 2) Olumsuz, insana ve topluma kötü olanları söyleyerek ortaya koyarız. Bu eğitim, bir okul öğretimi, didaktik bir eğitim değildir. Şimdiye kadar kazandığını ve eleştirisini ortaya koyarken yazar kendi özel hareketini muhafaza eder. Eğitim çok geniş bir kavramdır. Yazıların insanın hissettiğini açığa vurması, onu cesaretlendirmesi de bizim için eğitimdir. Ayrıca şunu söylemek gerekir; militan bir edebiyat, genel edebiyatla çelişmez. Çünkü militanlığımız güzellik ve insanlık adınadır, edebiyatı zenginleştirir.

— Ülkenizde yayıncılık konusunda açıklama yapar mısınız?

— Bu bilgileri istatistik olarak vermek zor. Ülkemizde çok yayın yapılıyor. Kitap iyi olduktan sonra basılır. Yayın evleri devletindir. Bizim örgütümüz Yazarlar Birliği'nin ayrı bir yayınevi var, bunun geliri bize ait.

— Türkiye edebiyatını izleyebiliyor musunuz? Katıldığınız toplantıyı nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Ülkenizin edebiyatını izliyoruz ama istediğimiz düzeyde izlemiyoruz. «Universe» adlı bir yayınevimiz var. Bu yayınevi sadece yabancı dilden yayın yapar ve özellikle komşularımızla ilgilenir. Tanınmışları hemen yayınlar. Ancak bu yayın daha da fazla olabilir. Yani günü gününe izleyemiyoruz demek istiyorum.

Katıldığımız toplantının çok iyi olduğu kanısındayım. Toplantıda, birbirimizi tanıdık, TYS'nin bize gösterdiği yakınlığa değinmek isterim. Böyle bir toplantı daha iyi tanışmayı ve yakın ilişkileri sağlar. Biz kültürel alanda da halklarımız arasında sıkı bağların olmasından yanayız.

Potemkin Zırhlısı

27 Haziran 1979, Çarlık Rusya'sında emekçilerin zulüm ve sömürüye başkaldırılarının ölümsüz bir anısı olan POTEMKIN ZIRHLISI ayaklanmasının 79'uncu yıldönümü.

Çarlık Rusyası emekçilerinin büyük ayaklanma yılı 1905'te POTEMKİN bahriyelilerinin öncü isyanı sinema tarihinin belki de en büyük filmi olan «Potemkin Zırhlısı» adlı Sovyet filminin de konusu oldu. 1925 yılında çevrilen filmin yönetmeni Eisenstein'dı.

Potemkin ayaklanmasının yıldönümü münasebetiyle büyük sinema ustası Eisenstein'in ünlü filmi üzerine bir tanıtma yazısı yayınlıyoruz.

Sinema tarihinin baş eseri sayılan Potemkin Zırhlısı kadar üzerinde yıllarca söz edilen ve inceleme konusu yapılan ikinci bir film daha gösterilemez. Bu büyük baş eseri, aydınlardan sinemalarına, seyirciden yazara ve sinema tarihçisine kadar hemen herkes övgüyle, beğeniyle ele aldı. Tutumları, dünya görüşleri çelişen herkes ise şu ortak noktada birleşti: «Sinema Tarihi'nin en büyük baş eseri neredé ise ulaşılmaz bir olay Potemkin Zırhlısı.»

Bu film bir devrimin filmidir, devrimci bir filmdir. Değişen dünyanın, işçi sınıfı ve onun mücadelesinin sanat alanına yansımasıdır. Dünya tarihinde inanılmaz bir baskı rejimine baş kaldırıyı, direnişi inceler. Neredeyse belirli bir sosyal olayın doktorası yapılır bu filmde. Filmin baş kişileri Zırhlı ve Odesa halkıdır ve onun baskıya karşı duran ve bilinçle baş kaldıran düşünüşü ve dünya görüşüdür. Bu filmde sinemanın kullandığı dekor, oyuncu ve sinema hilelerine yer verilmemiş, sade, yalın fakat üst düzeyde, devrimci bir anlayışa yer verilmiştir.

Şehir ve Zırhlı, bir birine bağıntılı ve uygun iki unsur yaratılmış. Odesa merdivenleri, burada açılan ateş, çizmeler, parmaklık, kılıç, ölü oğlunu kollarında taşıyan ana, merdivenden yuvarlanan boş bebek arabası, Çar'ın duygusuz yüzlü askerleri, tüfekler ve tetikteki parmaklar ve katledilen halk. Geride bir direniş simgesi Potemkin Zırhlısı, sessiz ve patlamaya ~~hazır, sakin ve~~ öfkesini tutan bir simge olarak görülmekte.

(Film 74 Dergisinden)

EİSENSTEİN

Eisenstein 1898 yılında Riga'da doğdu. Mühendislik eğitimini tamamladıktan sonra resimle uğraşmak istemişti ki askere alındı. Kızıl Orduya katıldı ve döğüştü iç savaşta. Savaş sona erince tiyatroya döndü. Dekorculukla başladı işe ve kostümcülük daha sonra da yönetmenlik yaptı tiyatroda. 1922 yılında ünlü tiyatrocu Mayerhold ile çalıştı. Eski tiyatrosu Proletkult'e dönerek Ostrovskiy'den uyguladığı «Akıllı Adam»ı sahneye koydu. Bu oyun sinemacı olmasına neden olan en önemli olaydır. Oyunun kahramanı Glumof'un günlüğünü cezalandırmak için tiyatroya kısa bir filmde eklemek gereğini duydu. «Glumof'un Günlüğü» diye anılan bu ilk deneme Eisenstein'in sinemaya attığı ilk adım oldu. Çok geçmeden 1925 yılında «Grev» adlı filmi yaptı. Ve Sovyet hükümeti içlerinde Razommy, Viskovsky ve Tchaikovsky gibi usta ve yaşlı sinemacıların bulunduğu bir toplulukla birlikte Eisenstein'e de devrimi anlatan bir film ısmarladı. Böylece Potemkin Zırhlısı bir kaç haftada Odesa'da yapıldı. 1926'da «eski ve yeni»yi çekmeye başladı. Araya «Ekim» filmi girince yarıda bıraktı. Sonra, yeniden yarım kalan filmine devam etti ve dört yıllık çalışmayla büyük bir plastik başarı taşıyan filmi bitirdi. 1930'da Amerika'ya gitti, sonra Meksika ve Rusya'ya döndü. 1930'da «Bajin Çayırı»na başladı, fakat yarım kaldı. 1938'de «Aleksander Nevski»yi çekti, bu film ilk sesli filmidir Eisenstein'in. Hemen sonra üç bölümlük «Korkunç İvan»ı çekmeye başladı, fakat iki bölümden sonrası gerçekleşmedi. Üçüncü bölümü çekmeye uğraşırken 1948'de öldü.

80. Doğum Yıldönümünde

LORCA

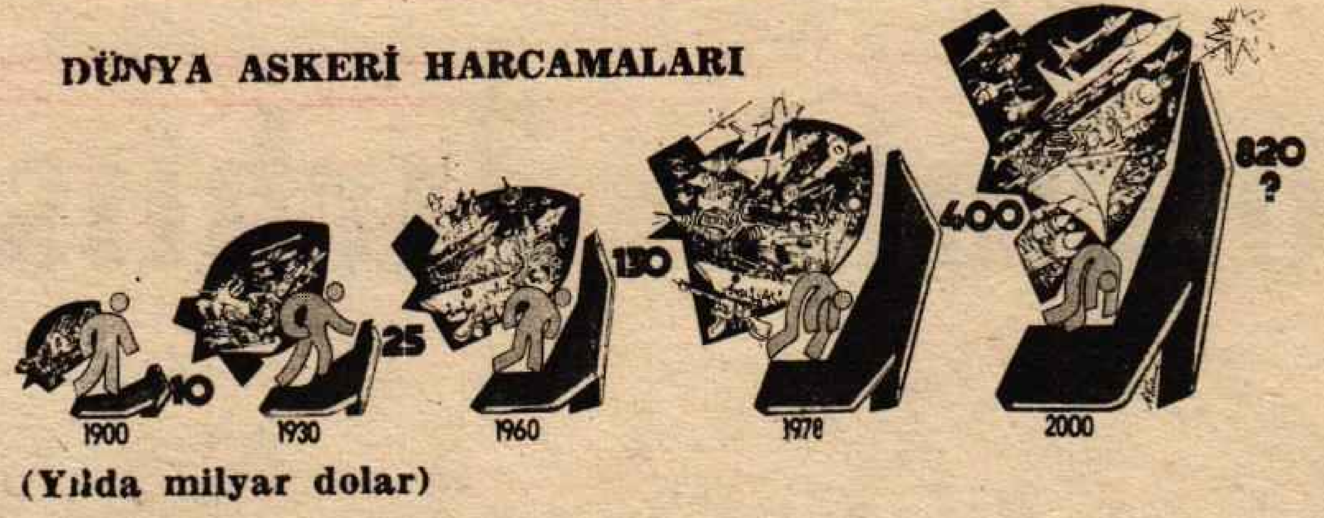
Şiirlerinde zalim İspanyol jandarmasını (Guardia civil) ince bir alayla sık sık eleştiren Federico Garcia Lorca, 1936 iç savaşında bu Guardia civil zulmünün ilk kurbanlarından olmuştur. 1898 haziranında Granada'da doğan şair, İspanyol şiirini doruk noktasına vardırmaktan ve yaşadığı toplumun kötülüklerini ince bir duyarlıkla eleştirmekten başka bir suçu olmadığı halde, iç savaşın kargaşalı günlerinde yine Granada'da faşistlerce kurşuna dizilerek öldürüldü.

Faşizmin sanata düşmanlığını ve sanatçıyı, yakaladığı ilk fırsatta hayattan koparışını gösteren yüzlerce olaydan biridir bu. Bütün şiiri boyunca insani sorunları en incesinden, en açık olanına kadar atlamadan izlemeye ve dile getirmeye çalışan Lorca, belirli hiçbir siyasi eyleme katılmadığı halde ,insanca ve boyun eğmeyen bir duyarlık taşıdığı için faşizme hedef oldu. Başka deyişle, bütün amacı şiir, çağının insanı bir gül yaprağı gibi çiğneyişini ince ve hüzünlü bir anlatımla oya gibi işleyen şiir olduğu için, faşizm onu kara listesine almıştı.

Lorca, şiirin insana yaşadığı gerçekliği sezdirmede sonsuz olanakları bulunan bir sanat olduğunu kavramış ve bütün hayatını bu uğurda değerlendirmiş sayılı şairlerden biridir. [illegible]alı bir şairin doğa ve [illegible] zenginliğiyle içiçe gelişen, kapitalizmin bireysel yetenekleri harcayan iğrençliğine tepki olarak yükselen hüzünlü dünyası, onun şiirinde içtenlikle dile gelir. Onun başlıca teması olan ölüm, bireyi kendine mahkûm eden ortamla onu aşma çabasının trajik çelişkisi içinde, elle tutulurcasına etkili bir anlatımla şiirine yansır. Şiirlerinde bir bakıma kendi kaderini anlatmış gibidir. Ölüm onu kaçınılmaz bir noktada yakalamış ve kendisi ölüme, ardında bıraktığı şiirlerden başka hiçbir tepki göstermiyecek bir konumda kalmıştır.

Faşizmin saldırısının yükseldiği anlarda sessiz bir köşeye çekilmenin, verilmesi gereken insani demokratik savaşın uzağında durmanın, yani **kendine sığınmanın kurtarıcı olmadığını** Lorca'nın ölümü, acı bir sonuçla göstermiştir. Faşizm, acı çeken insana ve onun direnişine, bu acının niteliği, direnişin boyutları ne olursa olsun karşıdır. Çünkü o, barbarlığa acı duymadan boyun eğen, yani **insanlığını yitirmiş** bireye hayat hakkı tanır. Lorca bir şairdi ve **bu birey** olamazdı. Onun trajedisi, barbarlığı en uç noktasına götürmüş olan bu çağın, yani kapitalizmin, ayni anda barbarlığın yok edildiği bir hayata gebe olduğunu göremeyişinde yatıyordu. Ne var ki, gerek bu trajik son, gerekse bu acılı hayattan çıkmış olan büyük şiir, çağının sorumluluğunu edilgin bir biçimde yüklenmiş bile olsa, unutulmayacak, yaşayacaktır.

Silâhlanmanın Kısıtlanmasını Kimler İstiyor, Kimler İstemiyor?

(Yılda milyar dolar)

Silâhlanma Yarışının Bedeli

Fransa Kralı XII. Lui'ye bir danışmanı şöyle demişti: «Savaş üç şey ister — altın, altın, altın.» O günden bu yana geçen beş yüz yıla yakın zaman sadece bir şeyi değiştirmiş bulunuyor. Şimdi savaşlar para, çok para, daha çok para yutuyor. Amerikalı bir emekli amiralin hesaplarına göre 2000 yıl önce öldürdüğü herbir düşman Jül Sezar'a 0.75 dolara mal olmuş. Napolyon için bedel ise hemen hemen 3.000 dolar. 1. Dünya Savaşında ABD aynı amaç için 21.000 dolar, II. Dünya Savaşı'nda ise 200.000 dolar harcamış!

Günümüzde silahlanma yarışı yılda 400.000 dolar yutmaktadır. Bu tüm Latin Amerika ülkelerinin ulusal gelirleri toplamı kadar ve Afrika ülkeleri toplamının iki katına eşit bir meblağ. Dahası askeri harcamalar büyümeye devam ediyor ve iktisatçılar bugünkü artış hızıyla 2000 yılına doğru 820 milyar dolar gibi muazzam bir rakama ulaşacağını hesaplıyorlar. Ve bu, dünyada her üç insandan biri temel tıbbi yardımdan yoksun, her beş kişiden biri eğitimsiz ve her yedi kişiden biri yeterli besin alamazken oluyor.

Çeyrek yüzyıl önce, dünya askeri amaçlar için bugünkünün üçte birinden daha azını harcarken Başkan Dwight D. Eisenhower şöyle diyordu: «Üretilen her bir silah, denize indirilen her bir savaş gemisi, ateşlenen herbir roket son tahlilde besin alamayıp aç kalanlardan ve giyecek bulamayıp soğuktan titreyenlerden çalındığı anlamına gelir.» Silahlanma yarışı özellikle gelişmekte olan ülkelerin güçsüz ekonomileri için yıkımdır. Bununla birlikte, ekmek ve silahın ikisine birden sahip olabilecekleri zannıyla kendine gereğinden fazla güvenen ülkeler için de az yük değildir. Vergilerin yükselmesi, işsizliğin artması, bütçe açıkları, enflasyon ve devalüasyonlar hep aşırı askeri harcamaların sonuçlarıdır. Askeri harcamaları daha da arttırabilmek amacıyla hükümetler, sosyal ve kültürel gereksinimler, eğitim ve araştırma, çevre koruması ve kamu hizmetleri için ayırdıkları fonları kısıyorlar.

Sovyet devleti kuruluşundan bugüne kadar askeri amaçlarla harcanan paranın sivil gereksinimler için kullanılması gerektiğini yılmadan tekrarlamıştır. İlk kez bir Sovyet delegasyonunun da katıldığı 1922 Cenova Konferansında, Moskova, savaşın yıktığı dünya ekonomisinin canlandırılması için silahlanma ve silahlı güçlerde genel bir kısıtlama önerisinde bulunmuştu. Sovyetler Birliği önerisine uygun davrandı. 1923'e kadar Kızıl Ordu'nun gücü 5.300.000 ihtiyattan 610.000'e düşürüldü, yani % 88.5 oranında azaltıldı. Bu azaltma genç Sovyet devletine önemi ölçüde malzeme ve insangücünü sivil alanlara yöneltme olanağı tanıdı.

II. Dünya Savaşı Sovyetler Birliği'ni yeniden kılıç yapmak için saban demirlerini eritmek zorunda bıraktı. Sovyetler Birliği savaştan sonra askeri harcamaları kısma hakkında bir düzineye yakın önerge verdi. Ancak bu önergelerin tümü «komünist tehlikesi»ne karşı kendi konumlarını haklı göstermek isteyen Batılı ülkeler tarafından, önergelerin uygulanmasını denetlemenin güçlüğü bahane edilerek reddedildi.

Sovyetler Birliği daha sonra tek taraflı olarak örnek olmaya karar verdi. 1950'lerin ikinci yarısında kendi silahlı güçlerinde iki milyondan fazla subay ve asker azalttı. Bu aynı zamanda malzeme ve askeri harcamalarda da azalmalara neden oldu. Aralık 1963'te Sovyet hükümeti savunmaya ayırdığı fonlarda kısıtlamayı tek taraflı olarak sürdüreceğini açıkladı. Ancak bu iyiniyet gösterisi Batı tarafından pek saygı görmedi. ABD askeri bütçesinin 1964-65 mali yılında azaltıldığı doğrudur, ancak Pentagon Çinhindi macerasına atıldığında, bu askeri harcamaların yeniden ve hızla yükselmesine neden olmuştu.

Sovyetler Birliği kendi payına savunma harcamalarını son elli yılda hiç arttırmadı. Beş yıl önce Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na sunduğu bir önergede Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerinin askeri bütçelerini % 10 oranında azaltmalarını ve tasarruf edilen bu para ile gelişmekte olan ülkelere yardım edilmesini önermişti.

Daha öncekiler gibi 1973 Sovyet önerileri de Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri tarafından destek görmedi. Bazı Batılı ülkeler askeri tahsisatları azaltmadan önce ayrıntılı bir incelemeye ve askeri tahsisatın tanımının yapılmasına gereksinme olduğunu belirttiler. Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromyko Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda şöyle diyordu; «Herşeyi incelemek onlarca yıl sürebilir. Azaltmak herhangi bir bürokratik kırtasiyecilik yapmadan, hatta sahte bilimsel ifadelerle süslemeden askeri bütçeleri azaltmak anlamına gelir.»

Sovyetler Birliği askeri bütçe sorununu kökünden çözümlemek için 1978'de yeni bir öneride bulundu. Buna göre büyük iktisadi ve askeri potansiyele sahip ülkeler askeri bütçelerini herhangi bir orana göre kısmak yerine hep bir düzeye indireceklerdi. 1979'da başlayıp üç yıl sürecek olan bu proğrama göre tasarruf edilecek fonların % 10'u ile gelişmekte olan ülkelere yardım edilecekti.

Bu öneri Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda gelişmekte olan ülkelerden büyük destek gördü. Varşova Paktı Siyasi Danışma Komitesi 1978 Kasım'ında yaptığı deklerasyonda bu önerinin biran önce uygulanmasını ısrarla istedi.

Askeri bütçelerin kısıtlanması fikri Batıda kamuoyu ile ilgili ve bilimsel çevrelerden de gittikçe artan bir destek görüyor. ABD'de songünlerde yayınlanan «Askeri Harcamalar İçin Yeni bir Strateji» adlı kitapta, Boston Çalışma Grubu ABD'nin ulusal güvenliğine hiç bir zarar vermeden Pentagon bütçesinin üçte bir oranında fazla azaltılabileceğini kanıtlamaktadır.

Önemli iktisadi ve siyasi potansiyele sahip tüm ülkeler bu öneriyi benimsedikleri takdirde 112 milyar dolarlık bir tasarruf elde edilecektir. Bu rakam dünya uluslarının sosyal-ekonomik gelişmelerinde ne anlama gelmektedir?

Yapılan tahminlere göre yılda 12 milyar dolarlık bir fazla, gelişmekte olan ülkelerin eğitim, halk sağlığı, gıda ve konut gibi acil gereksinmelerini gidermeye yetecektir. Artan 100 milyar dolar ise:

- **Her biri 120.000 kilovat gücünde 300 termik santral,**
- **Yılda 1 milyar ton petrol işleyebilecek kapasitede 300 petrol rafinerisi,**
- **Herbiri 25.000 ton kapasiteli 200 sentetik lastik fabrikası,**
- **1.000 kimyevi gübre fabrikası,**
- **1958'e kadar tüm dünyada üretilen miktara değer şeker üretebilecek kapasitede 1.600 şeker fabrikası.**

inşa etmekte kullanılabilecektir.

Ne yazık ki askeri bütçelerin azaltılması konusunda NATO ülkelerinin tutumları değişmeden, olduğu gibi duruyor. Bu, Aralık ayında Brüksel'de toplanan Atlantik Haftası'nın sonuçları tarafından da kanıtlanmış durumda: Üst düzeydeki temsilciler Blok'un askeri potansiyelini yükseltecek ve modernleştirecek uzun dönemli bir programın uygulanışını hızlandırmak ve askeri harcamaları yılda % 3 oranında arttırmak kararı aldılar. Bu karar geçtiğimiz günlerde yapılan bir röportajda ABD Başkanı'nca da doğrulandı. Başkan, «Bizim ve diğer NATO ülkelerinin amacı savunma harcamalarını gerçek düzeye yükseltmektir.» dedi.

Geçtiğimiz on yılda Atlantik topluluğu, yarısı son dört yılda olmak üzere 1.300 milyar dolar harcamış bulunuyor. NATO ülkeleri silaha herkesten fazla ve neredeyse tüm ülkelerin toplamı kadar (toplam 400 milyar doların 180 milyar doları kadar) bir para yatırıyorlar.

Bu astronomik rakamlar sergilendiğinde, Batılı temsilciler hemen bunun gerçek durumu yansıtmayıp enflasyonun etkisiyle kabarık göründüğünü belirtiyorlar. Bununla birlikte NATO ülkelerinin askeri tahsisatlarının artışı sadece cari fiyatlara değil aynı zamanda enflasyonun etkisi gözönüne alınan sabit fiyatlarla da görülüyor. Bu gibilerin varsayımları savunma harcamalarını yılda % 2 oranında arttırma taahhütlerinin cari harcamalara ilişkin olduğudur. Bu durumda herşey apaçık ortada bulunuyor. Askeri harcamaların artışından NATO ile Varşova Paktı üyesi ülkelerin eşit oranda sorumlu oldukları yolunda son günlerde Batılı basında gösterilen mazeretler de gerçeği saptıramıyor.

Askeri bütçelerin azaltılması sorunu tek taraflı çözülemez. Bir kısım ülkeler askeri harcamaları arttırırken diğerlerinin azaltması mevcut güçler dengesini bozacaktır. Leonid Brejnev «Biz ruble ile doların, zloty ile markların, lei ile frankların tümüyle barışçı amaçlara harcanmasını istiyoruz» demişti. «Fakat çözüm ancak ve ancak iki taraflı olduğunda bulunabilir.» Savaş sonrasındaki tüm gelişmeler bu ifadenin doğruluğunu kanıtlıyor.

V. BOIKOV
New Times, Ocak 1979

Birlik
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİ
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL, 1 Yıllık .450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: SONAKIN OFSET — S.B.T.: 25 Haziran 1979